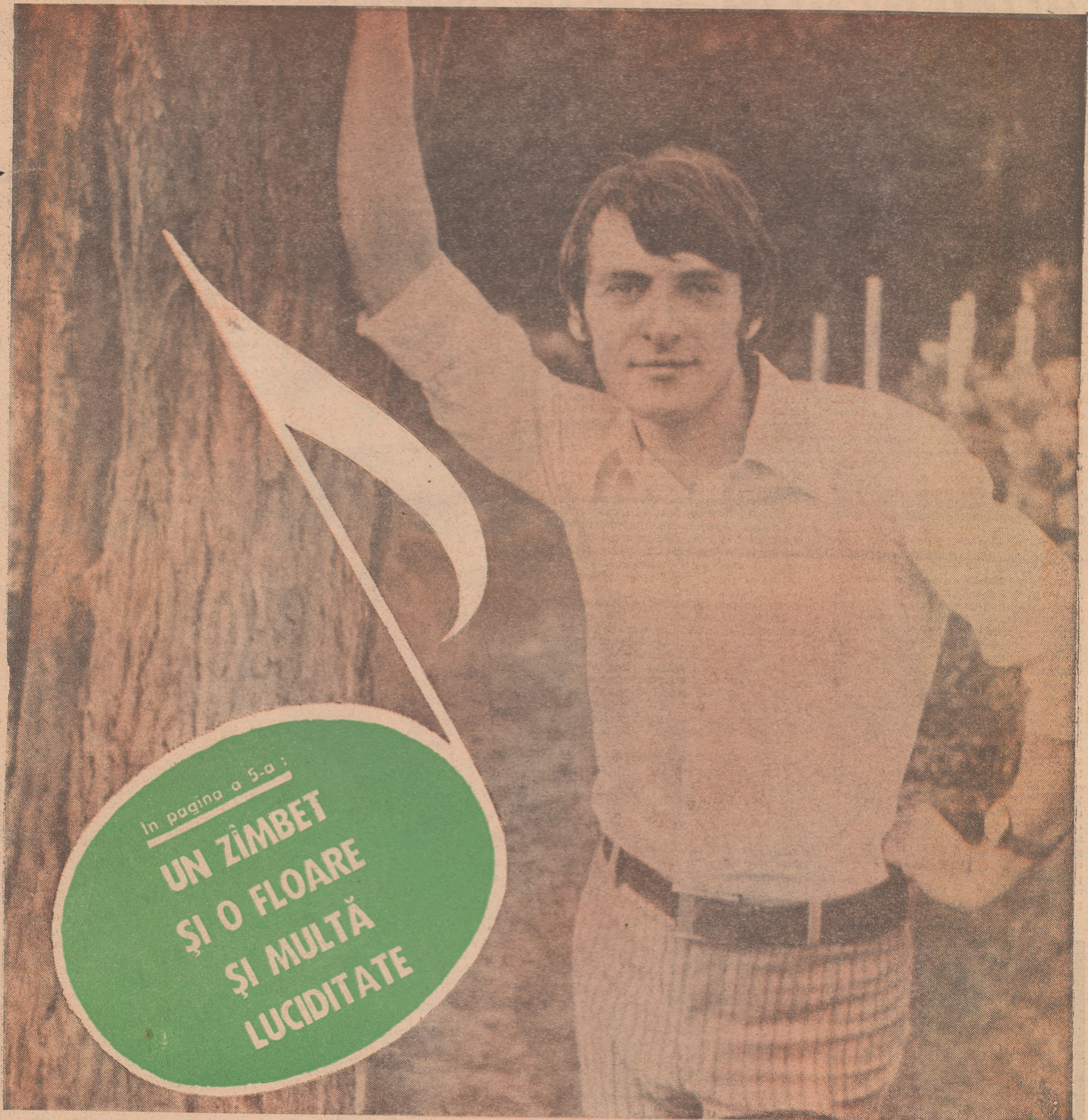

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

In pagina a 5-a :

**UN ZÎMBET
ȘI O FLOARE
ȘI MULTĂ
LUCIDITATE**

DIN SUMAR:

- **Un nou venit: televiziunea prin cablu • 35 de reguli pentru a nu fuma • Așa s-a petrecut domesticirea? • Asul evadărilor • La indienii cuna din San Blas**

Ce vom minca peste douăzeci de ani? Intrebarea este, evident, justificată într-o epocă în care conservele, alimentele congelate, produsele lactate pasteurizate etc. ocupă un loc tot mai important în alimentație.

În ultimul timp se studiază asiduu posibilitatea de a folosi proteine vegetale „texturate” drept înlocuitor al cărnii. Succesul acestor cercetări ar avea repercusiuni uriașe asupra vieții de toate zilele. Un eu-

noscut specialist în nutriție, A. Altschul, a afirmat chiar că adoptarea acestor proteine ar putea „însemna pentru societatea omenească o revoluție analoagă cu cea provocată de descoperirea piinii cu mii de ani în urmă”.

În orice caz asistăm la o triplă evoluție: a necesităților și obiceiurilor noastre alimentare, a producției agricole sau industriale de alimente și, în fine, a transformării industriale a alimentelor.

Documentar

ALIMENTAȚIA — peste douăzeci de ani

Pentru o fracțiune crescândă, deși încă destul de mică a omenirii, epoca noastră se caracterizează printr-o scădere considerabilă a muncii fizice, musculare, care este înlocuită prin operații deopotrivă motorizate și mecanizate. Această „imobilizare musculară” asigură o mare economie de energie; profesiile care reclamă consumul a 4000—5000 calorii pe zi se răresc mereu.

Paralel scad și cheltuielile de energie necesară pentru reglarea termică. Iarna, marea majoritate a populației locuiește și muncește în încăperi încălzite (și chiar supraîncălzite!). Iar în țările calde condiționarea aerului a început să suprimă necesitatea de a lupta împotriva căldurii.

În consecință necesarul de calorii a scăzut, apropiindu-se de 2500±300 calorii pentru o mare parte a populației. Această economie de energie ar trebui să ducă la un consum mai mic de alimente energetice, ceea ce nu pare însă să se fi întâmplat. Ba s-a constatat chiar că în unele țări consumul a crescut de la circa 2500 calorii în 1960 la 2800 calorii astăzi. A scăzut doar consumul de glucide (toate evaluările sînt făcute după cantitățile cumpărate), pe cînd cel de proteine și îndeosebi cel de grăsimi au crescut. Deși în cazul celor din urmă cumpărăturile mai masive pot să nu implice totuși un consum mai ridicat, ci să se explice prin aruncarea grăsimii o dată folosite pentru a prăji ceva.

Pe de altă parte, glucidele se modifică din punct de vedere calitativ, intervine anume o scădere netă a consumului de cereale care conțin amidon, în favoarea glucidelor nepolimerizate sau mai puțin polimerizate (zahăr, biscuiți, prăjituri). La fel stau lucrurile și în cazul protidelor: crește proporția proteinelor de origine animală în raport cu totalul proteinelor consumate. Un raport F.A.O. subliniază, pe bună dreptate, că deocamdată acest consum este însă proporțional cu venitul mediu pe locuitor. Carnea, îndeosebi cea de vită, este cel mai scump aliment proteic întrucît pentru a „fabrica” 1 kg de carne de consum o vită tină are nevoie de circa 10 kg cereale, un porc de 5,7 kg, iar un pui de 3,5 kg. Atracția exercitată de proteinele animale se datorează dublei lor calități: un conținut echilibrat de aminoacizi indispensabili (A.A.I.) (circa 10 din cei 20 de aminoacizi conținuți în proteine, pe care organismul nostru nu-i poate sintetiza din alte alimente) și un conținut ridicat de proteine care nu sînt diluate într-o masă importantă de compuși puțin digerabili, ca în cazul celor vegetale.

Acestea ar fi, după opiniile specialiștilor tendințele cele mai marcate în evoluția necesităților și obiceiurilor alimentare ale omului de astăzi.

■ Mazăre în loc de griu

Pe de altă parte, înlocuirea treptată a animalelor de tracțiune cu tractoare (pînă și animalele domestice au devenit sedentare!), progresele mecanizării agricole, ale științei solului, ale condițiilor de reproducere, de creștere și de alimentație a animalelor domestice și plantelor cultivate, aplicarea acestor cunoștințe de biologie și genetică în selecția animală și vegetală, lupta chimică și biologică împotriva dușmanilor culturilor și bolilor animalelor au mărit productivitatea agricolă.

În numai douăzeci de ani, între 1950 și 1970, randamentul mondial mediu al culturilor de cereale considerate în ansamblul lor a crescut de la 11 la 17 chintale pe hectar. De asemenea, în ultimii 40 de ani indicele de consum (raportul dintre greutatea alimentelor consumate de un animal și sporul lui în greutate) a scăzut de la 4 la 2 la pui și de la 4,5 la 3 în cazul porcului. În aceeași perioadă producția găinilor ouătoare și a vacilor de lapte s-a dublat; ea poate ajunge la 225 de ouă și, respectiv, 4000 l de lapte pe animal și pe an. Dezvoltarea cultivării zarzavaturilor și fructelor în sere, selecția unor varietăți timpurii sau tardive pentru multe plante cultivate au lărgit considerabil perioadele în care ele pot fi recoltate și deci în care pot fi disponibile.

Se prea poate ca, într-un viitor apropiat, cercetările făcute la nivel molecular asupra enzimelor care intervin în fixarea bioxidului de carbon prin fotosinteză și în fotorespirația plantelor sau în fixarea azotului să orienteze selecția vegetală spre varietăți cu o productivitate și mai mare. Într-adevăr, randamentul fotosintezei continuă să fie de numai 1—2 la mie în cazul multor plante cultivate. Cu alte cuvinte, abia o miime din energia solară disponibilă este transformată în materie vegetală.

Dar eforturile sînt îndreptate nu numai spre o productivitate sporită, ci și spre o calitate superioară. În acest sens s-a procedat la o selecție sistematică a fructelor, legumelor și raselor animale. Sînt pe cale să se studieze mutații de cereale care produc proteine de calitate mai bună. De asemenea, se tinde spre înlocuirea parțială a cerealelor cu plante oleaginoase (floarea soarelui, rapiță și soia) și leguminoase (bob, mazăre uscată), care sînt „proteaginoase”. În felul acesta s-ar dubla și chiar tripla atît conținutul în proteine al produselor recoltate cît și randamentul de proteine la hectar, iar proteinele obținute ar fi mai bogate în A.A.I.

■ Levuri pe bandă rulantă

În sfîrșit, să vedem care sînt noile tendințe în producerea industrială a alimentelor. O parte din alimente a și început să fie produsă industrial de către microorganisme (bacterii, alge și ciuperci unicelulare) sau prin sinteză chimică directă. Cele dintîi pot interveni ca agenți de transformare, agenți de biosinteză sau direct ca alimente. Să nu uităm că utilizarea lor ca agenți de transformare a produselor agricole este foarte veche, deși prepararea piinii, brînzei, vinului, berei a rămas mult timp empirică. Microorganismele sînt de asemenea folosite pentru biosinteza unor substanțe: (alcool etilic, acid acetic, antibiotice, vitamine sau aminoacizi indispensabili, ca lizina), pe care ele le elimină în mediul de cultură. Este pe cale de a se dezvolta producția de levuri — alimente bogate în proteine de calitate superioară și cultivate pe reziduuri glucidice sau pe hidrocarburi parafinice ale petrolului. În Europa se află în construcție mai multe fabrici, iar unele produc chiar cîteva zeci de mii de tone. Levurile recoltate conțin

70 la sută proteine și o proporție echilibrată de A.A.I. Pentru început ele vor constitui însă numai un adaus prețios, dar cantitativ minor, la alimentația animalelor.

În același timp, au fost puse la punct procedee de sinteză industrială a lipidelor, plecînd de la produsele de cracare a petrolului. Petrochimia și olechimia fabrică chiar acizi grași cu catene de lungime determinată, care pot fi amestecați în diferite proporții pentru a satisface necesitățile dietetice la

temperatura camerei, spre deosebire de laptele pasteurizat (încălzit 15 secunde la 72°), care nu rezistă decît cîteva zile.

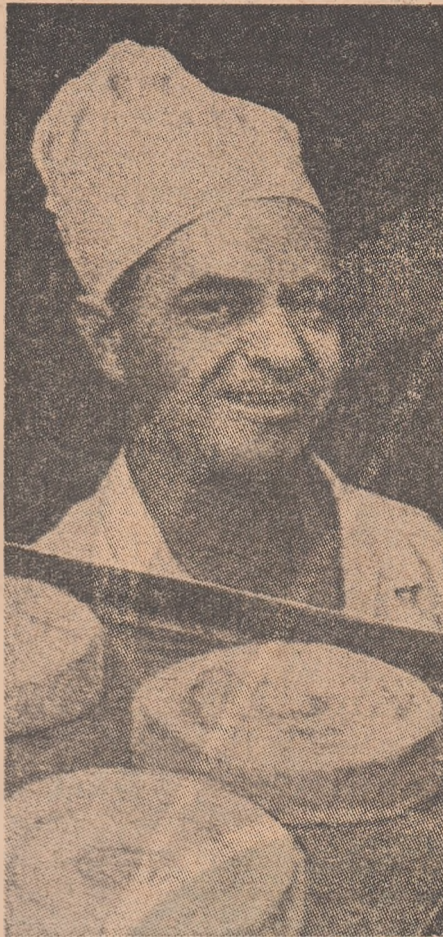
■ A.V.I.C.

De asemenea, industria alimentară asigură tot mai mult izolarea componentelor elementare ale alimentelor, deci și reconstituirea unor alimente mai echilibrate. Omul știe de secole să extragă lipidele sub formă de ulei sau de grăsimi din fructe (măslina, nuci, arahide) prin presare sau din țesut animal prin topire. Extragerea glucidelor sub formă de zaharoză este mai nouă, iar extragerea proteinelor din materii prime vegetale este foarte recentă și, în unele cazuri, este însoțită de procese de „texturare”, abia introduse în domeniul alimentar. Există două tipuri de proteine texturate: produsele extrudate și cele filate.

Cele dintîi se prepară destul de ușor, pornind de la turtele de plante oleaginoase care conțin cam 50 la sută proteine. Pasta obținută după amestecarea cu diverse substanțe este trecută printr-un fel de mașină de carne, apoi este expandată, parțial deshidratată, uscată, răcită și tăiată în bucățele de 1—2 cm diametru. Produsul final seamănă cu niște perișoare de carne și are avantajul că nu se desface în apă. De scurt timp produsele extrudate au început să fie folosite în industria mezelurilor, dar au inconvenientul că conțin încă multe glucide (circa 35 la sută).

Produsele filate sau „alimente vegetale care imită carnea” (A.V.I.C.) reclamă o tehnologie mai complexă, întrucît au atît aspectul cît și gustul cărnii. Imitarea cărnii implică existența unor proteine purificate, filarea lor ca în industria textilă, imbinarea „fibrilelor” cu ajutorul unor lianți ce conțin lipide, urme de glucide, săruri minerale și substanțe aromatizante. Deși costă ceva mai scump (fiind totuși mai ieftine decît carnea), produsele filate au unele avantaje față de cele extrudate: pot fi fabricate pornind de la orice sursă de proteine (chiar părțile verzi ale plantelor), nu numai de la turte și au o compoziție perfect controlabilă, deoarece sînt alimente recompuse. Dar tehnologia de fabricație nu e încă în întregime pusă la punct, așa încît ele fac parte mai degrabă dintre alimentele viitorului.

După anumite previziuni, în deceniul al nouălea o mare parte din alimente vor fi complet noi, necunoscute astăzi. Dar probabil că, exceptînd A.V.I.C., multe din cele prevăzute sînt mai mult de domeniul fantasticului. Oricum, modificarea necesităților fiziologice, extinderea cunoștințelor în materie de nutriție, diversificarea alimentelor disponibile și a prezentării lor, industrializarea preparării alimentelor, controlul productivității și calității — alături de scăderea prețurilor — sînt pe cale de a ne modifica obiceiurile alimentare.

■ Noile ingrediente vor presupune și o nouă artă gastronomică

diverse vîrste și pentru diverse activități. Căci grăsimile de origine vegetală și animală nu au o compoziție ideală pentru diversele scopuri în care sînt utilizate. Acidul linolenic pe care-l conține este, de pildă, sensibil la încălzirea prelungită la temperaturi mari (ca la prăjeli). Se speră deci că, singure sau asociate cu grăsimi animale ori vegetale, pe care le vor echilibra, lipidele industriale vor fi mai bine adaptate la nevoile alimentare ale omului de mîine.

Rolul industriei alimentare crește mereu. În primul rînd, aceasta a preluat majoritatea operațiilor destinate conservării alimentelor, asigurînd depozitarea și păstrarea lor pe perioade tot mai lungi grație unor tehnici noi sau îmbunătățite: deshidratarea, înghețarea, congelarea (care opresc sau frînează considerabil evoluția materialelor biologice), iradierea sau tratamentele termice, care sterilizează produsele ori le optimizează calitățile bacteriologice ca în cazul laptelui supus la temperatură ultrainaltă.

Acest procedeu, foarte nou, se bazează pe următoarea descoperire: o temperatură înaltă (145°) aplicată timp de 1—2,5 secunde furnizează un lapte cu proprietăți bacteriologice superioare, fără a-i modifica culoarea și gustul. Creșterea temperaturii mărește în mai mare măsură viteza de distrugere a sporilor bacterieni decît viteza reacțiilor chimice de degradare a compușilor laptelui. Astfel sterilizat laptele este introdus aseptice într-un ambalaj de carton îmbrăcat într-o foaie de aluminiu, care-l apără de lumină și oxigen. El poate fi păstrat cîteva luni la

documenta.

documentar docum.

mentar documentar du

documentar documenti

mentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

ar documentar documentar

umentar documentar docu

— O dată și o dată trebuie să-mi reușească!

UNANIMĂ ȘI ÎNSUFLEȚITĂ APROBARE

Documentele ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și a Consiliului de Miniștri, adoptate pe baza propunerilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, au adus la cunoștința opiniei publice măsuri deosebită însemnătate. Ele se înscriu în vastul cadru al progresului economic și social al țării, al realizării programului elaborat de Congresul al X-lea și de Conferința Națională ale P.C.R. și, în același timp, al înlăturării prevederilor actualului cincinal în legătură cu creșterea nivelului de trai al întregului popor — țel suprem al politicii partidului și statului nostru.

Hustrind spiritul științific care prezidează la luarea tuturor deciziilor conducerii partidului, elaborate totdeauna pe baza studiului atent al realităților și cerințelor dezvoltării economico-sociale, măsurile referitoare la mai buna cointerensare a producătorilor agricoli la sporirea producției animale sunt menite să acționeze mai intens pirghiile economice chemate să determine atât o dezvoltare mai puternică a sectorului zootehnic, cât și, corolar implicit, îmbunătățirea aprovizionării populației.

Măsurile adoptate sînt astfel atât în folosul producătorilor agricoli, cât și al întregii societăți. Rațiunile economice profund fundamentate, caracterul stimulator al mecanismului economic pus în mișcare îndreptăcesc de aceea convingerea întregului popor că ele vor duce la o îmbunătățire radicală a activității în acest sector de primă importanță pentru satisfacerea nevoilor de consum ale populației.

În același timp, consecvența cu care partidul acționează pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a maselor și-a găsit o nouă și elocventă mărturie în măsurile care vizează majorarea salariilor pe anul 1973. Ele se adaugă la un lung șir de alte acțiuni unanim cunoscute ca: ridicarea salariului minim pe economie de la 800 la 1 000 lei, majorarea altor categorii de salarii mici și a tuturor categoriilor de pensii, sporirea considerabilă a alocațiilor pentru copii. Prin noua majorare a salariilor, oamenii muncii vor obține — la nivelul unui an — venituri suplimentare de 6,5 miliarde lei, la care trebuie amintite cele 1,1 miliarde lei pe care le va primi populația drept recompensă pentru modificarea unor prețuri,

sumă ce depășește cheltuielile suplimentare determinate de majorarea prețurilor la carne și preparate din carne. „Măsurile propuse, — a subliniat pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu — modul de soluționare a lor exprimă în mod grăitor politică consecvență a partidului nostru de creare a condițiilor pentru creșterea producției în toate sectoarele de activitate, și, totodată, preocuparea constantă de a asigura, pe măsura dezvoltării economiei naționale, creșterea veniturilor, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului”.

Oricine înțelege că acest ansamblu de măsuri a fost posibil numai datorită marilor înlăturări obținute în dezvoltarea economiei, în creșterea avuției naționale, a venitului național. Îmbunătățirea în continuare a condițiilor de viață depinde, ca atare, în mod hotărâtor de munca însuflețită a întregii noastre colectivități, ca și a fiecăruia dintre noi în parte. Bilanțul primei jumătăți a cincinalului, perspectivele îndeplinirii acestuia înainte de termen creează o bază sigură pentru a plecare mai departe a prevederilor programului de creștere a nivelului de trai al întregului popor.

MINIATURIZARE

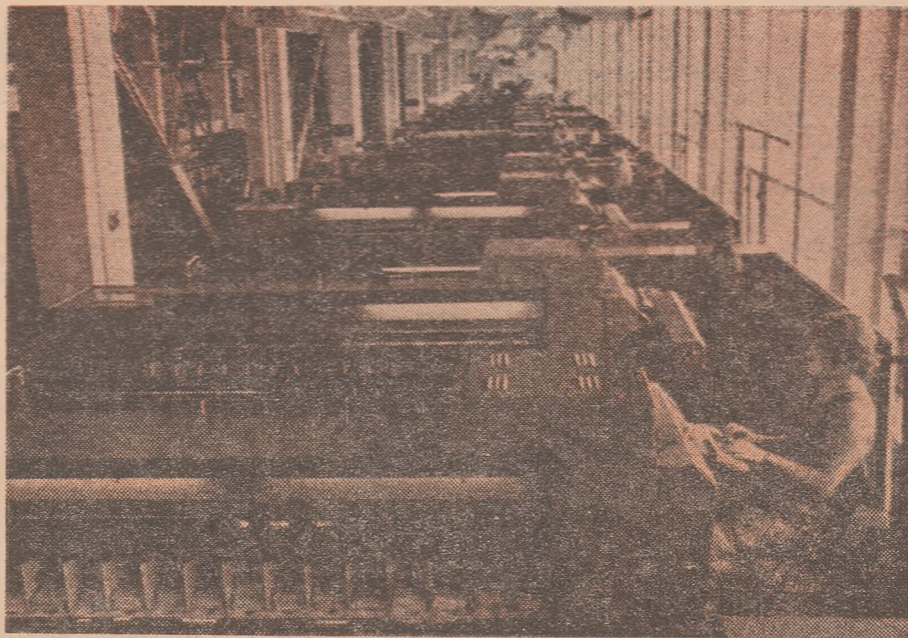
Centrală electrică pentru... rucsac

Nu va mai trece, probabil, multă vreme și bărbații aflați vara la odihnă se vor putea bărbieri cu ajutorul curentului furnizat de Soare!

Actualele tipuri de aparate pentru transformarea directă a energiei solare în curent electric au căpătat într-adevăr un concurent redutabil: bateria „Fotovoltaic”. O variantă a acesteia furnizează, la lumină solară obișnuită, o tensiune de 100 volți. În felul acesta, performanța maximă a noului generator e de câteva ori mai mare decât aceea a bateriilor solare de pînă acum. Patru kilograme de aparatură ușor de transportat într-un rucsac, pot furniza lumină, căldură și apă caldă. Mai mult, inventatorii vor să reducă greutatea noii „centrale” pînă la două kilograme.

„Fotovoltaic K-20” amintește de o baterie solară obișnuită. Razele solare sînt concentrate, grație unei oglinzi parabolice, asupra a cinci convertizoare de lumină, nu mai mari decît o lamă de ras, plasate — pentru răcire — într-un recipient transparent de sticlă umplut cu apă. Ele au o capacitate electrică de 2 wați, suficientă pentru un ras electric, pentru un aparat de radio sau pentru încărcarea unui acumulator.

Aparatul a fost pus la punct de un grup de electrotehnicieni sovietici, în frunte cu Nikolai Lidorenko, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. Exemplarele de probă produc de pe acum 65 de kilowați pe metrul pătrat de suprafață utilizată. Ceea ce e suficient pentru asigurarea cu energie electrică a unui sat. Eficiența fotoelementelor creează premise pentru crearea unor centrale solare cu o producție de milioane de kilowați. Cum producția bateriei este în funcție de iluminarea ei, utilizarea așa-numitelor focalizatoare optice face să scadă mult costul centralelor solare. Încît specialiștii sovietici speră să pună la punct într-un viitor nu prea depărtat agregate care să producă o energie la fel de ieftină

Mașini semiautomate pentru cartarea scrisorilor la oficiul poștal de pe lângă gara Kazan din Moscova. În 24 de ore aici sînt sortate astfel 5 milioane de scrisori, 600.000 de ziare și reviste, 75.000 de colete poștale

Foto: A.P.N.

ca aceea furnizată de centralele existente.

Există însă și un inconvenient. Cînd cerul va fi acoperit, barba va crește în voie!

TRANSPORTURI

În loc de benzină apă

Pe străzile, șoselele și autostrăzile lumii — ne informează statistici de ultimă oră — circulă acum mai bine de 250 milioane de vehicule. În anii și deceniile următoare numărul lor va crește mai departe vertiginos, încît către anul 2 000 va ajunge la circa 750 de milioane vehicule, dintre care 350 milioane în Europa, 360 milioane în America de Nord, ceea ce înseamnă că și volumul transporturilor rutiere va crește, o dată cu consecințele lui. Între altele s-a stabilit, de pildă, că într-un singur an un milion de automobile degajă 3 272 860 tone de compuși chimici dăunători mediului ambiant; această greutate o întrece chiar pe aceea a vehiculelor. Încît dezvoltarea impetuoasă a acestui „copil îndrăgît al secolului” dă serios de gîndit diverselor organisme de specialitate. Dar acestea se gîndesc nu cum să combată automobilul, care este un instrument indispensabil pentru civilizația noastră, ci cum să lupte împotriva defectelor lui.

Se știe că, pentru combaterea nocivelor gaze de eșapament, rezultat al combustiei benzinei, se intenționează ca sutele de milioane de mașini ale anului 2 000 să fie echipate cu motoare electrice, alimentate de acumulatori. Dar aceste echipamente — cel puțin deocamdată — sînt greoaie și caracterizate

de o funcționare limitată. De aceea, recent a fost evocat alt mod de alimentare: anume curentul de înaltă frecvență. Vehiculele ar urma să apeleze, la fel ca televizoarele sau aparatele de radio obișnuite, la un cîmp electromagnetic creat de o antenă emițătoare. Antena ar fi amplasată sub asfaltul străzilor, iar mașinile ar fi dotate cu o antenă colectoare.

În același timp se caută soluții și în alte direcții, încercînd a construi și alte tipuri de motoare nepoluante ca, de pildă, cu combustie externă sau chiar cu... apă de robinet. În ultimul caz, grație unui curent electric, se realizează mai întîi electroliza apei, după care hidrogenul este dirijat în cilindri unde este ars fără a degaja gaze toxice, iar oxigenul este înapoiat atmosferei o dată cu vaporii. Ar fi deci un electromobil care nu numai că nu ar polua atmosfera, dar ar îmbogăți-o chiar în oxigen. Autorii acestei ingenioase idei afirmă că pentru străbaterea a 950 km n-ar fi nevoie decît de... patru litri de apă.

CIRCULAȚIE

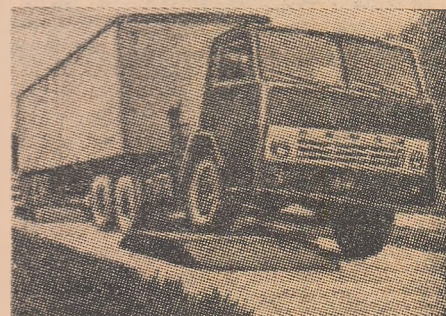
Toate drumurile (grele) din lume

Construit inițial pentru un institut de cercetări, poligonul a devenit apoi centrul experimental al industriei de automobile de pe întreg cuprinsul U.R.S.S. În cei 80 de kilometri de drum, cît însumează moderna construcție, sînt înfruntate toate obstacolele pe care le au de învins mașinile în cursul vieții lor.

Pe un fragment de șosea dreaptă, lată și absolut netedă — fiecare metru a fost construit și controlat cu nivela cu bulă de aer — sînt verificate caracteristicile dinamice ale mașinilor. De acolo se trece mai departe pe un drum inelar cu perimetrul de 14 kilometri, unde se încearcă viteza maximă. În această zonă a poligonului se circulă cînd pe dreapta, cînd pe stînga spre a se obține la toate roțile o caracteristică cît mai apropiată de realitate a uzurii cauciucurilor la viraje. În sfîrșit, ultima probă pe șosea este făcută pe un teren care numai a drum nu seamănă: a fost dinadins răvășit în așa hal, încît și ași ai volanului se înfioară la vederea lui.

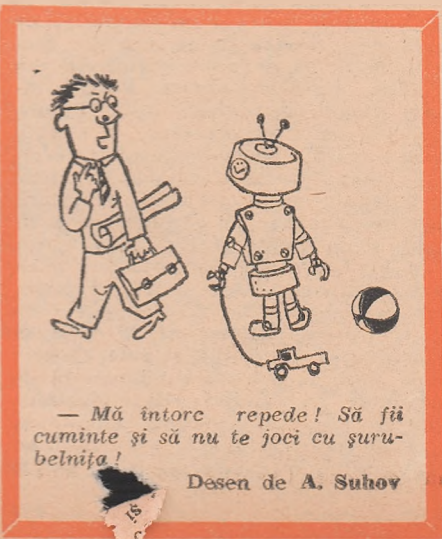
Urmează apoi proba de zgomot, unul din cele mai importante examene pe care le trec mașinile, întrucît nimic nu este mai neplăcut, mai obositor decît călătoria într-un automobil zgomotos.

Caroseria mașinilor este încercată pe așa-numitul „caldarim belgian” care întrunește, pe o mică suprafață, toate

drumurile de pe continent, bune și rele. Dar într-un alt colț al poligonului a fost „amenajată” o pistă numai cu ce poate fi mai rău pentru șoferi: pe un teren betonat au fost împlintate obstacole de oțel, în formă de jumătăți de bule. Nici o mașină n-ar putea rezista mai mult de 500 de kilometri pe această pistă chiar dacă ar circula cu 10—15 km/h. Acolo sînt încercate șasiurile automobilelor. De aceea o mașină care a ajuns la această limită poate străbate fără dificultăți 100 000 de kilometri în cele mai grele condiții.

Pe poligonul auto amintit dau examen însă nu numai mașini, ci și șoferi. Există, de pildă, un culoar îngust, de doi metri lățime, marginit de conuri negre de cauciuc. Ajuși în apropierea lui, șoferii își pun căștile, își încheie centurile de siguranță și pornesc cu viteza maximă. Îl sar dintr-o răsufare, iar o dată „aterizați” de cealaltă parte a culoarului virează brusc la stînga, apoi la dreapta și fără a micșora viteza pătrund înăuntrul lui. În felul acesta șoferii deprind îndemnarea necesară pentru executarea celor mai complicate manevre. După ce au trecut cu succes aceste examene, ei pot porni încredători în cele mai dificile curse.

— Mă întorc repede! Să fii cuminte și să nu te joci cu șurubelnița!

Desena de A. Suhov

ASUL EVADĂRILOR

Un secret care va fi aflat
abia la 6 aprilie 1974

„Aparent, restaurantul „La Rozov” din New York nu are nimic deosebit: arhitectura e banală, bucătăria mediocră. Și totuși e socotit cel mai misterios și, deci, cel mai atrăgător local din toate bombele Babilonului de pe Hudson, cum e supranumit New York-ul de anume publiciști. Căci acolo, „La Rozov”, timp de cinci zile pe săptămână se adună prestidigitatori, fahiri, magi și iluzioniști, ceea ce, de altfel, pentru noi profanii e același lucru. Înghesuindu-se în jurul așa-numitei „Mesei fermecate”, își arată unii altora ultimele trucuri.

In jurul

„Mesei fermecate”

„Masa fermecată” atrage în jurul ei deopotrivă profesioniști și amatori. Așa încât, alături de artiști de circ pot fi întâlniți acolo businessmeni, juriști, medici, ingineri, trișori, pe scurt inși de cele mai diverse profesii, abia atinși de morbul magiei sau deveniți bolnavi incurabili.

— Cine-i cel mai mare magician din Lumea Nouă? I-am întrebat într-o zi pe Edward Michell, președintele Asociației naționale a iluzioniștilor americani.

— Ciudată întrebare! Mi-a replicat d. Michell izbucnind în hohote de ris. Dacă aș anunța acum în sală: „Cel mai mare magician din Lumea Nouă este rugat să se ridice în picioare!” toți bărbații strinși la această ceremonie ar sări, pină la unul, ca arși de pe locurile lor. Vreți să încercăm?

L-am rugat să n-o facă...

Dar la 30 octombrie 1972, la provocatoarea întrebare: Cine e cel mai mare magician din Lumea Nouă? clienții restaurantului „La Rozov” au răspuns totuși în cor:

— Harry Houdini! Harry Houdini!

În ziua aceea, înlănțurarea în jurul „Mesei fermecate” era închinată memoriei neîntrecutului sfărâmat de lanțuri, asului evadărilor, maestrul Houdini, mort în 1926.

Comemorarea lui Houdini este un ritual practicat anual. Aceea la care am participat și eu era a 46-a la număr. După ceremonia solemnă, d. Larry Arcouri, președintele din ziua respectivă al „Mesei fermecate”, i-a rugat pe toți cei aflați în sală să-și potrivească ceasurile. Operația a durat citiva timp, căci prestidigitatorii, fahirii, magii și iluzioniștii nu se puteau pune deloc de acord asupra orei exacte. Încît d. Arcouri a trebuit să pună el lucrurile la punct.

Președintele asociației mi-a explicat în șoaptă semnificația ceremoniei și motivul neînțelegerilor:

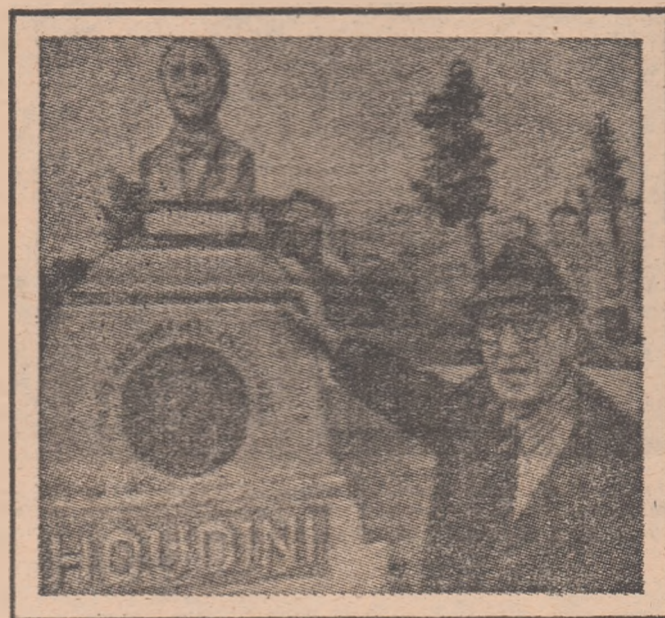
— Maestrul Houdini a murit ziua, la ora 13.26. Noi trebuie să ajungem, de la restaurant, la cimitirul unde-i înmormântat Houdini, în așa fel încît să putem pune mina pe monumentul funerar exact la 13.26. Fiecare dintre noi are mijlocul lui de transport și ruta lui. Învingător e cel care ajunge lingă mormint la ora cea mai apropiată de cea exactă.

În ziua aceea a învins Amedeo Vecca, un iluzionist de 82 de ani, ultimul asistent al lui Houdini. Mi s-a părut că victoria îi fusese oarecum facilitată. Pesemne că ceilalți participanți la competiție hotărâseră să dea această satisfacție venerabilului lor coleg și cavalier al „Mesei fermecate”, singurul supraviețuitor al celor care au lucrat cu celebrul maestru.

Oricum, Amedeo Vecca a fost declarat învingător. A rostit o scurtă, dar însuflețită cuvîntare despre maestrul lui și a oficiat ceremonia „Zidului dărî-

mat”, care simbolizează victoria puterii magice a iluzionistului în luptă cu Moartea. Domnul Vecca a lovit dar ușor într-o lespede deja crăpată care s-a desfacut în două jumătăți egale. Ceremonia a durat o clipă numai, încît fotoreporterii au scăpat-o. De aceea l-au rugat pe Amedeo Vecca s-o repute.

— De acord, dar numai cu condiția ca unul din dv. să restabilească integritatea „Zidului dărîmat” — a observat zimbînd, cu o scîlpire malițioasă

Ultimul asistent al lui Houdini, Amedeo Vecca, lingă monumentul neuitatului său maestru

în ochi, octogenarul discipol al magului.

După pregătirile de rigoare și după ce i-a lăsat pe reporteri să-și fixeze aparatele, el a mai executat o dată numărul.

— Asta-i un fleac față de ce putea să facă marele maestru — ne-a explicat după ceremonie Amedeo Vecca. Am lucrat cu Houdini trei ani. Eu trebuia să instalez pe scenă aparatura și în același timp să distrag atenția spectatorilor de la pregătirea punctului culminant al numărului. Esența magiei constă, de fapt, în a prezenta esențialul drept necesitățile și invers. (De altfel, în trecut s'au spus, această artă nu e numai un privilegiu al iluzioniștilor).

De la cimitir prestidigitatorii, fahirii, magii și iluzioniștii au plecat, fără să-și mai regleze ceasurile în Lincoln Center, spre Biblioteca de Artă teatrală, unde urma să aibă loc vernisajul unei expoziții consacrate lui Harry Houdini. Sala de expoziție semăna cu un hibrid de prăvălie cu articole de fierărie și cameră de tortură din Muzeul de figuri de ceară Tussaud din Londra. Pe pereți atîrnau lanțuri, cătușe, frînghii, cămăși de forță, butuci, menghine și alte accesorii din evul mediu sau din epoci mai depărtate ori mai apropiate. Sub clopote de sticlă se puteau vedea tot felul de lacăte, zăvoare, clante, cuie, șuruburi, ciocane, ruginite de vreme și de inactivitate.

În ton cu ruginitile instrumente de tortură inumană erau și afișele îngălbenite de vreme. Unul din ele suna așa: „Orice vizitator are dreptul să aducă cu el un ciocan și cuie pe care să le bată, ca măsură suplimentară de prevedere, în sîcieri iluzionistului”. Un alt afiș era conceput sub forma unei provocări zviruite iluzionistului de firma „William Knabe and Co”. Firma era celebră pentru pianele și pianinele ei. Proprietarul — pe nume Robert

Painter — fi cerea lui Houdini — spunea textul afișului — „să verifice rezistența ambalajelor noastre”. Conform condițiilor, maestrul urma să fie legat cu lanțuri de un scaun, iar scaunul virit într-o ladă încercuită cu fier balot. O tăietură de ziar din ziua de 25 septembrie 1906 arată, însă, că asul evadărilor a compromis firma „William Knabe and Co”. În fața unui numeros public, el a ieșit numai în citeva minute din cutia ermetic închisă.

Această publicitate nu putea fi, evident, pe placul domnului Painter, care a acționat în judecată firma „Frații Mendel”, furnizoarea lăzilor pentru instrumentele sale muzicale. Furioși, frații l-au somat la rîndul lor pe Houdini să facă o probă decisivă. Iluzionistul a fost virit într-o ladă încercuită cu fier balot și obligat să iasă afară „fără a viola integritatea lăzii”. Dar marele maestru a învins și de astă dată. El a ieșit din lădoi, fără a provoca nici cea mai mică spărtură și zgîrietură conținutului.

Harry Houdini era socotit invincibil. Performanțele lui au îmbogățit chiar limba engleză cu un nou verb: „houdinize”, ceea ce înseamnă a te descurca, a ieși din încurcătură, a scăpa. Și într-adevăr, nimeni nu izbutea să se descurce, să iasă din încurcături și să scape din cele mai dificile situații ca Houdini. Căci nimeni nu era legat, încătușat, bătut în cuie și înecat atît de des ca el.

Pe monumentul funerar al marelui maestru se poate citi: „Houdini. Președinte, 1917—1926”. Această inscripție sare imediat în ochi. Dar pe soclul de marmură mai există și o alta, care nu e prea vizibilă: „Eric Weiss, 1874—1926”. Căci Harry Houdini, asul evadărilor, președintele Asociației naționale a iluzioniștilor americani, și Eric Weiss — fiul unui talmudist, au fost una și aceeași persoană.

Houdini a evadat, pentru prima oară, la vîrsta de 9 ani, din casa părintească, de lingă un tată care-și pregătea fiul pentru cariera de rabin. Anii de peregrinări — mai intii cu un circ ambulănt, apoi în compania unui grup de lăcătuși — i-au călit trupul și sufletul. Vertiginoasa lui ascensiune — Houdini a devenit vedetă de circ de foarte tîrziu — ar putea fi comparată numai cu amețitoarele lui căderi de pe zgîrietori și poduri. Pus în lanțuri și cătușe, eusut în sac sau legat cu frînghii, închis în seifuri sau ținut în sicrie, Houdini se prezenta întotdeauna triumfător, liber ca vîntul, în fața publicului.

Talentul asului evadărilor era de altfel pus la încercare nu numai de marile publice. Houdini a avut ca examinatori și profesioniști, de pildă paznici de închisoare. Dar el a scăpat cu bine din toate situațiile dificile, din orice închisoare a Lumii Noi sau Vechi. Într-adevăr, nici zidurile închisorii Butirsk din Moscova nu i-au putut rezista. (În 1903 Houdini a făcut un turneu în Rusia). Într-o scrisoare adresată lui Jean Caroli, directorul revistei pariziene „Illusionniste”, Houdini amintea între altele: „Ieri seară m-am eli-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

berat dintr-o celulă a închisorii în care sînt întemnițați osindii la deportare în Siberia. Am fost dezbrăcat pină la piele. N-am să uit niciodată această inutilă percheziție la care m-au supus agenții poliției secrete ruse. Am fost percheziționat în secții de poliție din aproape întreaga lume, dar o barbarie ca asta n-am văzut nicăieri”.

Houdini cunoștea la perfecție lăcătușeria și își stăpinea perfect trupul. El ar fi putut fi, deopotrivă, regele spărgătorilor și al yoghinilor, putea imprima articulațiilor sale ascuțitul unui briceag, își putea încorda și destinde mușchii ca o bandă de cauciuc și, în sfîrșit, se putea lua la întrecere — în privința plămînilor — cu orice scufundător culegător de perle.

Șperacluri și mușchi mai puteau desigur controla și mulți alți iluzioniști, dar Houdini era totuși unic. Căci în cazul lui mai era vorba și de o a treia însușire: talentul artistic. Houdini știa ca nimeni altul să creeze „suspense”-uri.

Ultimul suspens

Maestrul își alcătua numerele ca pe niște romane polițiste cu deznodămînt neașteptat. Nu întimplător și-l luase ca model pe Arsène Lupin, eroul romanelor polițiste ale lui Maurice Leblanc și se împrieteniuse cu Conan Doyle, părintele lui Sherlock Holmes.

— Interpretarea unei pauze este de o sută de ori mai grea decît a rosti un text. Măiestria unui actor e confirmată de pauză. Nimeni în lume, nici chiar Sarah Bernhardt nu se putea măsura cu Houdini în arta interpretării pauzelor — își amintește Amedeo Vecca. El își permitea, se pare, lucruri fără precedent. Într-o zi, de pildă, maestrul i-a obligat pe spectatori să stea, timp de 63 de minute, cu ochii pironiți pe scenă unde nu se întimpla nimic, dar absolut nimic. Lingă rampă era o ladă în care se afla Houdini. Nimeni nu s-a mișcat, n-a părăsit sala. Iar cînd, în sfîrșit, maestrul s-a arătat publicului, acesta, înnebunit de entuziasm, s-a repezit spre scenă și l-a ridicat pe brațe, scoțîndu-l așa afară din sală. Mai tîrziu l-am întrebat pe Houdini de ce oprise spectacolul timp de 63 de minute și nu 60 sau, să spunem, 66?

— Intuiția, al șaselea simț care dictează soluția ideală, a hotărît durata — mi-a răspuns Houdini.

Harry Houdini nu și-a pierdut uluitoarea intuiție nici chiar cînd a trecut în lumea dreptilor. Amatorii de iluzionism, și sînt milioane pe glob, așteptă cu înfrigurare nu de 63 de minute, ci de citeva decenii, deschiderea seifului în care sînt păstrate soluțiile miraculoaselor trucuri ale lui Houdini. Conform ultimei dorințe a maestrului, seiful pe care acum se adună praf într-un birou de notariat din New York, urmează să fie deschis la 6 aprilie 1974, cînd se vor împlini 100 de ani de la nașterea lui Houdini.

— Interesant de știut, ce o fi ascuns în seif? I-am întrebat pe Vecca.

— Cum ce? Un nou număr al maestrului. Aveți răbdare și o să aflați. Eu, de pildă, n-aș fi prea surprins dacă pachetul sigilat ar cuprinde invitația de a i se deschide mormintul — spre a se constata că e gol. Maestrul era foarte ingenios. Putea păcăli chiar moartea — mi-a spus în incheiere Amedeo Vecca.

Și s-ar putea ca bătrînul să nu fie chiar atît de departe de adevăr. Nu degeaba, în ziua aceea, cavalerii „Mesei fermecate” au ridicat, paharele pentru nemurirea artei asului evadărilor.

INTERVIU

Un zîmbet și o floare și multă luciditate

Mihai Constantinescu s-a prezentat ca în cîntecul lui : cu un zîmbet și o floare. Și în fierbere mare. Era între două examene și mai multe repetiții — la radio, la televiziune, pentru Mamaia

Romantic și realist

(cine mai crede că viața cîntăreților de muzică ușoară este ușoară...). Horia Moculescu, care îl aștepta să repete pentru tradiționalul festival estival de la marea mare, a trecut pe lângă noi și a dat să înceapă un reproș : „Ce faci, Mihai...” — însă în clipa aceea m-a văzut pe mine și, bărbat politic, a întors complet fraza : „De ce nu veniți sus?” (eram în curtea teatrului „Ion Vasilescu”, într-un decor „de lucru” cam improvizat). Refuzînd la fel de politicos, am preferat să rămînem unde ne aflam, ca să nu ne stingherim reciproc. Discuția a zăbovit — în măsura în care se putea zăbovi cînd Mihai Constantinescu era mereu cu un ochi (foarte discret, dealtfel) pe ceas — asupra recentului turneu în U.R.S.S., turneu care s-a bucurat de un mare succes.

— În toate orașele — și au fost citava : Tambov, Tula, Nalcik, Kursk, Micuirinsk, Vorosilovgrad, Harkov, Rostov, Moscova, Riazan — în care am cîntat împreună cu Angela Similea, Olimpia Panciu și formația „Savoy”, publicul ne-a primit cu multă căldură. În aproape o lună și jumătate am dat 36 de spectacole, schimbînd mereu decorul, dar bucurîndu-ne de adeziunea constantă a publicului.

— Apropo de public. Ce vîrstă are publicul dv.?

— E tînăr. Chiar foarte tînăr. Dar și de alte vîrste. De toate vîrstele. Ceea ce mă bucură mult. E foarte plăcut sentimentul că poți comunica și cu alte generații în acest domeniu al muzicii ușoare în care comunicarea este condiționată de atîția factori. Am observat că în Uniunea Sovietică media de vîrstă a spectatorilor care veneau să ne asculte era mai ridicată decît la noi. Dealtfel și la noi vîrsta publicului variază în funcție de oraș. În orașele mari predo-

mină publicul tînăr — la București, Ploiești, Timișoara, Cluj, Arad, Tirgu-Mureș etc. Aceste orașe, și altele, au un public foarte bun.

— Cum este în general publicul de muzică ușoară?

— Generos. Vine din toată inima, vine să se distreze, vine fiindcă a îndrăgit anumite melodii de la radio sau televiziune și vrea să le audă și direct. Vedeți, cîntăreții de muzică ușoară se lansează în general la radio, la televiziune și atunci există această curiozitate a oamenilor de a ne și vedea „vii și naturali”, de a se convinge dacă simțem mai înalți sau mai scunzi, mai frumoși sau mai urîți decît pe micul ecran.

— Vreți, nu vreți, nu puteți — mai bine zis n-ați putut — scăpa de comparația cu Adamo.

— (Brusc) N-are nici un sens această comparație. Singura asemănare dintre noi — prima și ultima — este că ne cîntăm cîntecul pe care le compunem.

E clar, nu vrea. Reacția lui de apărare a individualității proprii, cîntînd în această companie măgulitoare, este puternică, mai puternică decît o spun cuvintele.

— Eu am pornit de la început cu dorința, cu hotărîrea de a mă exprima pe mine însumi, de a spune ce gîndesc, ce simt.

— Bine. Și cum lucrează Mihai Constantinescu, ce „program artistic” are?

— Să le vorbesc oamenilor despre ei, despre viața lor. Găsece că dragostea în muzică ușoară este un subiect banalizat, pentru că oricît am trăi pentru dragoste, oricît ne-ar călăuzi ea, viața de toate zilele mai are și multe alte aspecte. Sau, în fine, măcar să mai exprimăm și altfel acest sentiment. Dacă îi spun iubitei : „Floarea asta este pentru tine”, tot „te iubesc” înseamnă.

— V-ați pregătit pentru o carieră sportivă. Nu regretați că ați renunțat la această „meserie de bărbat” — cum îi spune, în „Totul de vinzari”, antrenorul lui Oibrychski care se pregătea și el să se facă sportiv, dar s-a făcut actor?

— Sportul l-am făcut de plăcere și-l voi mai face — pentru mine — însă muzica este o pasiune mult mai puternică. Dealtfel nici muzica, nici sportul, ca performanță, nu sînt meserii de o viață. Vin mereu altele noi.

Zîmbeste. Mă uită la ei. Nu ne conștientizează. O spune detașat, lucid.

Julia Scentaru

CORESPONDENȚA SPECIALĂ

In plin Festival

Hotelul „Rossia” din centrul Moscovei este zilele acestea o adevărată casă a Festivalului. Într-adevăr, acolo sînt găzduiți participanții la cel de la VIII-lea forum cinematografic internațional, care întrunește participanți din 85 de țări și tot acolo sînt prezentate și filmele din cadrul diverselor concursuri.

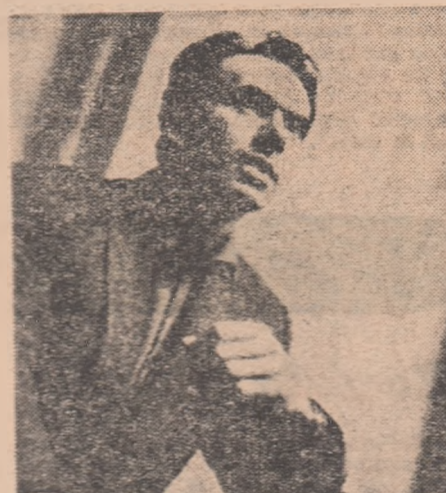
Chiar din primele zile ale acestei mari manifestări, făcînd cunoștință cu arta cinematografică a țărilor socialiste, cu multe opere ale regizorilor occidentali, cu filmele prezentate de țările Asiei, Africii și Americii Latine, am ajuns în mod firesc la concluzia că cinematografia progresistă stă ferm pe pozițiile umanismului. Încît devisa Festivalului de la Moscova : „Pentru umanismul artei cinematografice, pentru pace și prietenie între popoare”, corespunde realmente spiritului vremii noastre, speranțelor și dorințelor oamenilor de pe întreg globul.

Evident, această idee de bază a Festivalului își găsește expresia în mod particular la cineaștii din diferite țări : voință neabătută de a apăra libertatea și independența patriei („Paralela 17 — zile și nopți”, R.D. Vietnam), lupta fără compromis împotriva forțelor reacțiunii („Atentatul”, Franța), hotărîrea de a înfrîna forțele distructive ale naturii („Inșetații”, Irak). Printre aceste pelicule trebuie citat desigur și filmul românesc „Explozia”, care cîntă curajul și rațiunea omului ieșit învingător în încetarea cu teribila stihie a focului. Nu întîmplător, această lucrare a regizorului Mircea Drăgan este, așa cum apreciază ziarul „Pravda”, „unul

din cele mai bune filme ale cinematografiei românești din ultimii ani consacrat timpului nostru”. Dealtfel, vorbind despre filmele românești, trebuie să adăugăm neapărat că micuța Lulu Mihăescu, interpreta principală din „Veronica”, ar avea, fără doar și poate, dreptul la un premiu al popularității. Oriunde apare e înconjurată cu o nedismulată și caldă simpatie.

Programul de concurs sovietic este reprezentat la festival de două filme. Cel dintîi, „Acest cuvînt dulce — libertate”, este datorat regizorului lituanian Vitautas Zalakiavicius. În ultimul timp, despre acest regizor se vorbește tot mai frecvent ca despre un creator de filme politice. Desigur, orice film poate fi considerat, într-un anumit fel, un film politic. Dar regizorul lituanian își definește de la bun început, prin însăși alegerea temei, interesul față de problemele de actualitate ale vieții politice. De data aceasta, cum ne lămurește însuși autorul, el a încercat să definească sintetic conflictele acute care izbucnesc în diferite puncte ale Americii Latine, să demarșeze deosebirile de convingeri ale celor care participă la lupta politică. În acest film, mai degrabă o baladă despre un grup de revoluționari care au pregătit cu o curiozitate extraordinară evadarea din închisoarea unde erau închiși, spectatorii se înalță cu o seamă de excelenți actori sovietici. Regimantas Adomaitis interpretează rolul unui erou al luptei clandestine, un om cu o voință de fier și o viață interioară bogată. Irina Mirosnicenko interpretează (cel mai interesant rol cinematografic al ei — cum socotește chiar dînsa) o femeie de o mare forță spirituală.

Al doilea film sovietic prezentat în cadrul Festivalului este „Puietii”, al regizorului gruzin Rezo Ceiheidze. Subiectul e simplu. Un bătrîn pleacă, însoțit de nepotul lui, după niște puietii de peri de un soi deosebit, care dau rod abia după mulți ani. În drumul lung pe care-l au de făcut, băiatul intuiește treptat sensurile vorbelor bunicii : pentru ca pomul să dea rod într-o zi pentru alții, cineva trebuie să-l sădească azi. La fel, pare a spune autorul, se conjugă și preocupările diverse-

Alexei Batalov, un membru exigent dar plin de amabilitate al juriului concursului de filme artistice de lung metraj.

lor generații, iar trecutul se împletește cu prezentul, deschizînd drumul către viitor. Există în film o scenă în care eroii se întîlnesc cu un grup de turiști americani. Episodul e impresionant : el relevă că oameni din țări diferite cred în bine, în pace, în ziua de mîine. Și de aceea e căută să se înțeleagă unul pe altul, să coopereze pentru ceea ce este mai important — statornicirea dreptății și păcii pe pămînt.

Acestui înalt țel i se consacră, așa cum o atestă cel de-al VIII-lea Festival de la Moscova, și arta cinematografică progresistă a lumii. Dar deocamdată această mare manifestare cinematografică este în toi și, fără îndorolă, că ne va mai aduce încă multe lucruri interesante.

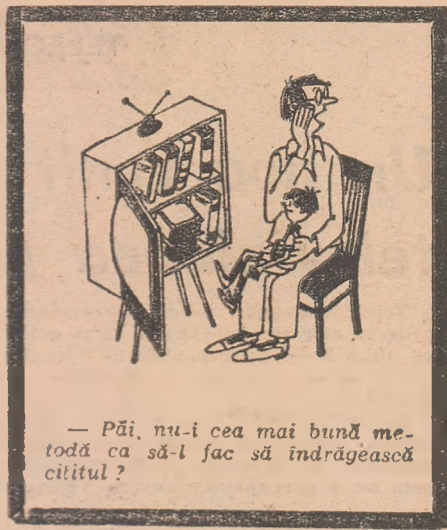
Moscova 13 iulie

Olga Trofimova

TELEVIZIUNE

Un om pe nume Leonardo

Leonardo da Vinci a devenit, grație televiziunii, eroul zilei, ultima noutate, subiect de conversație. Este un supliment substanțial la celebritatea lui : acest titan al Renașterii, știut și „fu-

— Păi, nu-i cea mai bună metodă ca să-l faci să îndrăgească cititul?

mat” de toți, dar de fapt puțin cunoscut cu adevărat (chiar de specialiști, încît biografii săi au fost nevoiți să-l gîndească fiecare în felul său, amănunt puțin cunoscut de marele public, care crede, dimpotrivă, că despre un om atît de celebru trebuie că se știe totul) a tulburat deodată sufletul gospodinei, al soțului ei foarte ocupat, al băiatului lor studios, al fiicei lor flustratică. Despre Leonardo se discută acum în troleibuz — cum a suferit, și ce multe invenții a avut, și cum n-a dus nimic pînă la capăt, și ce urît s-a purtat cu el Michelangelo.

Acest serial produs de televiziunea italiană a pus timp de cinci seri milioane de oameni față în față cu enigma lui Leonardo, asemînd-o cu enigma operei lui. Cînd în seria a patra se ajunge la portretul Monei Lisa—Gioconda — constatăm într-adevăr că ea are același zîmbet enigmatic văzut trei seri la rînd la Philippe Leroy, interpretul lui Leonardo. În colțurile gurii se ascunde nu taina savantului sau a artistului, ci a omului.

De fapt noi îi înțelegem prea puțin pe oamenii din vremea aceea, deși știm multe despre ei. Cum își stăpîneau pasiunile, ce era pentru ei imposibil și ce — ușor de depășit, ce preț avea pentru ei viața, destinul, munca lor ? Autorul filmului, conștiinciosul Renato Castellani (al cărui „De doi bani speranță” l-am aplaudat cu ani în urmă), animă, îi face verosimili după optica noastră de azi pe toți cei ce-l înconjurau pe Leonardo — de la ducele de Milano pînă la copilul pungaș — însă pe erou îl ocolește, ca să nu cadă în greșală. De îndată ce Leonardo se integrează în acțiune, devine personaj, camera se deplasează și în cadru intră contemporanul nostru, comentatorul (actorul Giulio Bosetti), care ne face cunoștință cu documentele și ne amintește că, poate, în realitate lucrurile nu s-au petrecut chiar așa. sau chiar deloc așa și că Leonardo pe ecran nu este un personaj, ci o problemă, nu un participant la subiect, ci însuși subiectul. Mi se pare o tratare onestă și o modalitate artistică ingenioasă, care îl face pe Leonardo mai viu și mai real decît dacă ar fi fost silit să-și joace viața conform canoanelor obișnuite ale scenei și ecranului.

„Așa a fost, după părerea noastră, Leonardo” — spune comentatorul. Punînd întrebări ori silîndu-ne să ni le punem noi : Cum era Leonardo ? Era imprăștiat pentru că nu era destul de stăpîn pe sine — genialitatea lui era mai puternică decît firea-i omenească, — sau era atît de stăpîn pe sine încît o lua înaintea propriilor sale idei ? Filmul nu răspunde la aceste întrebări. Căci nu le cunoaște răspunsul. Iar noi îi mulțumim pentru asta. Ne-a spus tot ce a știut și ne-a tulburat și sufletul. Acum e rîndul nostru să ne gîndim cum a fost Leonardo-omul — după părerea noastră.

A. Asarkan

REFLECTOR

Praga, „orașul de aur”, devine „Orașul de vis”. Regizorul vestgerman Johannes Schaif turnează în capitala Cehoslovaciei un film cu acest titlu, după un roman de Alfred Kubin. Protagonisți : Rosemarie Fendel, Heinrich Schweiger și suedezul Per Oscarsson.

Figura generalului ucrainean Kovpak, legendar comandant de partizani, va fi evocată în filmul lui Timofei Levcuik. „Cîntecul lui Kovpak”.

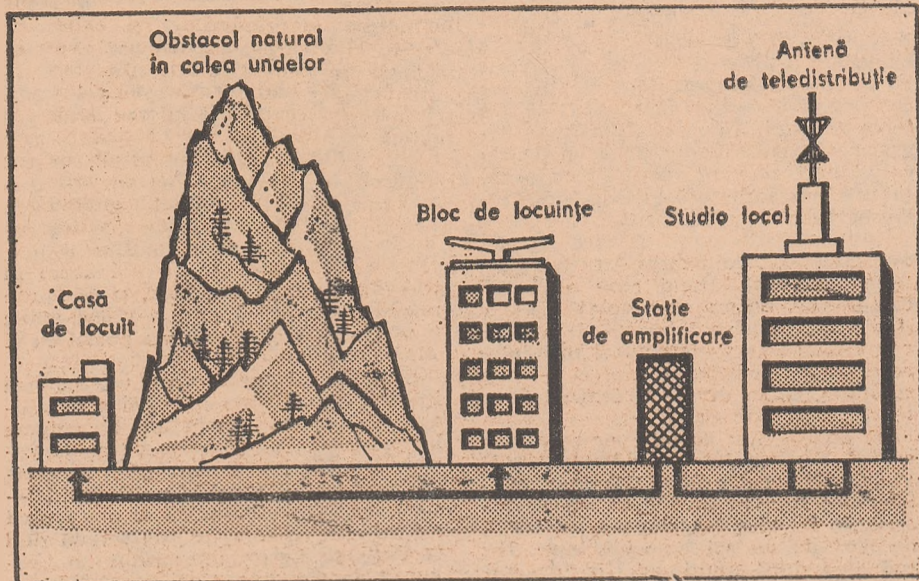
TELECOMUNICAȚII

Un nou venit : televiziunea prin cablu

Teledistribuția, adică transmiterea programelor de televiziune prin cablu, se anunță — pentru viitorul apropiat — ca marea inovație în materie de comunicații.

La drept vorbind nu e vorba de un progres tehnic de ultimă oră, intrucît sistemul de transmitere a imaginilor prin fir e aproape tot atît de vechi ca

pune în legătură cu canalul pe care l-a selecționat. Programele vor putea fi așadar „chemate” în felul cum chemăm acum un alt abonat la telefon. Numărul de canale nu va mai trebui deci limitat. Mai mult, se întrevide chiar posibilitatea ca „apelul” unui canal să pună în funcțiune un magnetoscop care ar permite abonatului să

acela al transmiterii prin unde hertziene. Acesta din urmă a fost însă preferat pînă acum intrucît e mai economic; grație unui singur emițător imaginile pot fi transmise, prin intermediul unei antene, către zeci de mii de receptoare. Cu alte cuvinte, pentru transmiterea imaginilor se face apel la un procedeu analog cu acela al radiodifuziunii care transmite sunete.

Dar radiodifuziunea nu este singurul mijloc de a expedia la distanță un mesaj sonor. Mai există și un altul, la fel de obișnuit: telefonul. În acest ultim caz semnalele acustice nu mai sînt transmise, se știe, pe cale hertziană, ci prin fir. Dar se pot transmite prin fir și imagini de televiziune. Cu deosebirea că, intrucît imaginea televizată cuprinde mult mai multe informații decît un mesaj sonor, e nevoie de „fire” mult mai elaborate și mai groase, adică de cabluri.

Pînă acum, această modalitate de transmitere a imaginilor de televiziune e utilizată mai ales în anumite zone unde relieful nu permite o recepție normală (regiuni muntoase de pildă). O mare antenă colectivă alimentează cu semnale receptoarele de televiziune individuale, legate de antenă prin cabluri. Procedeu amintește, într-o anumită măsură, de antenele colective de imobile a căror capacitate poate fi extinsă asupra unei părți dintr-un oraș sau asupra unui întreg sat. Cablurile utilizate în aceste cazuri sînt, însă, costisitoare și complicate: ele trebuie să fie străbătute de emisiuni pe mai multe canale, iar telespectatorul selecționează, la nivelul receptorului lui, programul pe care dorește să-l vizioneze.

Desigur, în această rețea de cabluri se pot introduce și alte semnale de televiziune decît ale postului național; de pildă, un studio local poate „injecta” emisiunile sale speciale sau se poate chiar crea o întreagă rețea de posturi locale care să se adauge la rețeaua națională. Sistemul are totuși limite foarte precise: toate emisiunile naționale sau locale trebuie să treacă simultan prin același cablu coaxial. Or, capacitatea acestuia este limitată la un număr restrîns de canale.

De aceea în momentul de față începe a fi luat în considerare un sistem de teledistribuție mai eficient, copiat după modelul telefonului. Fiecare program va tranzita printr-un singur cablu care, în felul acesta, va putea fi mai subțire, mai simplu și puțin costisitor, iar pînă la urmă va semăna probabil chiar cu firul de telefon. Abonații vor fi legați prin aceste mini cabluri de o centrală „televizuală” care va juca același rol cu centralele telefonice: abonatul va forma un număr pe un cadran special al receptorului său, operația va provoca o comutare în centrală, iar aceasta îl va

vădă un program pe care l-a „pierdut” sau ar dori să-l mai revadă. În sfîrșit, teledistribuția prin cablu ar putea permite realizarea și difuzarea de programe locale care să se adreseze unui public riguros determinat (un mic oraș, un grup de imobile etc.), iar fiecare abonat și-ar putea alege programul „à la carte”.

BOTANICĂ

Zambila ucigașă

Extrem de modestă, zambila de apă se simte excelent în orice sol umed, ori chiar numai în apă, de unde rădăcinile-i lungi extrag tot ce are nevoie pentru hrană, iar tulpina-burete — care are proprietatea de a reține bășicuțele de aer — este pentru floare o foarte bun plutitor. O altă caracteristică a acestei specii de zambile este marea-i prolificitate: dintr-un singur butaș ies într-un an pînă la 150 000 de mlădițe. O dată ajunsă într-un mediu umed, un rezervor de apă de pildă, zambila se dezvoltă într-un ritm extrem de rapid și alcătuiește o rețea de tulpini și rădăcini atît de deasă, încît rezistă chiar sub greutatea unui om. Dar planta acoperă nu numai suprafața apei, ci se dezvoltă și în profunzime, în solul de pe fundul rezervorului. Încît, cu timpul, ea pune stăpînire pe tot bazinul, riul sau canalul în care a fost transplantată, devenind un obstacol de netrecut pentru navigație și pescuit.

Originară din Brazilia, unde a fost descoperită de prof. K. Eichhorn în 1929, după 1884 ea a început să se răspîndească și în alte zone. Captivată de frumusețea și gingășia exoticei plante, care fusese prezentată la o expoziție de flori organizată la New Orleans (S.U.A.), o oarecare V. F. Fuller a răscădit trei exemplare în iazul de pe domeniul său de lingă Saint Augustine. În scurt timp, iazul a început să semene cu un fabulos strat de flori albastre. Atunci doamna Fuller s-a gândit să ofere și vecinilor frumosul dar al naturii. Dar cum ei nu împărtășeau pasiunea-i pentru frumos, binevoioarea vecină a găsit altă cale de a le stîrni înălțătorul sentiment: a aruncat cîteva zambile în riul din apropiere, în speranță că într-o zi își va cîștiga o binemerită faimă.

Consecințele necugetatului gest al amatoarei de plante exotice a întrecut, însă, toate așteptările. În zece ani prolifică floare a acoperit circa un milion

de acri de rfuri și canale din Florida. „Sărînd” dintr-un riu în altul, dintr-un iaz în altul, zambila de apă s-a răspîndit în acest timp în întreg bazinul fluviului Mississippi. Și în 1899, acesta a devenit aproape total impracticabil pentru navigație. În fața acestei situații s-a recurs la diverse mijloace de luptă împotriva inamicului albastru. Dar toate s-au dovedit ineficiente. În cele din urmă autoritățile au hotărît să apeleze la armată. Ostașii au folosit dinamită pentru „exterminarea” zambilei. Dar fragmentele de plantă purtate de apă reinviau și mai viguroase, cuprinzînd mereu alte teritorii. Nici arsenalul nu s-a dovedit mai eficient. Deși la început rîurile au vărsat în ocean mii de zambile ofilite, alături de cantități impresionante de pește, păsări și animale moarte, după numai un an de la sfîrșitul „bătăliei” exotica plantă a umplut iar toate bazinele de unde fusese eliminată.

Dar zambila de apă a invadat nu numai continentul american. Cam în aceeași perioadă ea s-a răspîndit, la fel de fulgerător, și în Australia. De acolo a trecut în Indonezia și Indochina, apoi în Madagascar. Nici continentul african n-a scăpat pînă la urmă de „invazia albastră”. În Sudan, zambila de apă a pustiit, în cinci ani de la apariție, nenumărate sate de pescari. Sudanezii au fost, dealtfel, primii care s-au adresat organizației F.A.O.

În urma acestui apel, organizația a inițiat o „campanie generală de eradicare a zambilei de apă”. Un specialist indian a fost trimis, din însărcinarea F.A.O., în regiunea Amazoanelor spre a studia insectele care se hrănesc cu prolifică plantă. Dar n-a putut descoperi nici acolo un mijloc eficient împotriva ei. Apoi, împotriva „invaziei albastre” au fost propuși microbi, melci sau hipopotami. Bacteriile amenințau, însă, să distrugă nu numai zambila, ci și alți reprezentanți ai florei și faunei; melcii ar fi fost eficienți dar numai într-un număr fantastic de mare, iar hipopotamii nu sînt chiar inofensivi pentru locuitori. Atunci, directorul biroului de luptă împotriva inundațiilor din Florida și-a amintit că, într-un ziar din Guyana Britanică, citise o știre

Transportarea lamantinilor la locul experienței

despre achiziționarea unui lot de lamantini spre a fi folosiți la curățarea de alge a Canalului Panama.

Lamantinul este, se știe, un mamifer din ordinul sireniilor, asemănător cu foca, și numit și vacă de mare. De ce n-ar folosi lamantinii și la curățarea canalelor de prolifică zambilă? s-a întrebă plin de speranțe directorul amintitei instituții.

În scurt timp, în oceanariul de la Miami au fost aduși dar cițiva lamantini prinși pe litoralul Americii Centrale. Experiențele făcute au arătat că marile animale consumă cu plăcere zambila de apă: rația zilnică a fiecărui lamantin din oceanariu a fost în această perioadă de cincizeci de kilograme. După care animalele au fost transportate cu grijă într-un canal invadat de prolifică plantă. Acum lamantinii urmează să dovedească dacă sînt, într-adevăr, sau nu în stare să curme „invazia albastră” pășînd cu spor pașătea acvatică. Specialiștii sînt optimiști.

știa știința știința știința știința
știința știința știința știința știința
știa știința știința știința știința
știința știința știința știința știința
știința știința știința știința știința
știința știința știința știința știința
știința știința știința știința știința
știința știința știința știința știința

FIZIOLOGIE

35 de reguli pentru a nu fuma

De ani de zile în întreaga lume se propun și se încearcă tot felul de metode pentru a-i ajuta pe fumători să se debaraseze de primejdioasa lor pasiune. Utilizarea de medicamente adecvate sau numai simpla hotărîre a celui în cauză de a se lăsa de fumat de pe o zi pe alta nu dau decît rareori rezultatele scontate. După numeroase experimentări se pare că cea mai eficientă metodă ar fi una care se bazează pe un autocontrol al fumătorului.

Ea a fost încercată timp de un an pe 335 de fumători de diferite vîrste. Unii dintre ei fumau chiar cîte o sută de țigări pe zi și nici unul mai puțin de douăzeci. La sfîrșitul experienței — afirmă publicațiile de specialitate care au relatat-o — o mare parte dintre subiecți s-au lăsat cu desăvîrșire de fumat. Mai mult, ni se spune chiar că, după numai opt săptămîni, cei mai inveterați fumători pot reduce numărul țigărilor de care „au nevoie” la zece pe zi. Iar acest prag o dată trecut, le e mult mai ușor să renunțe total la fumat.

Metoda comportă 35 de reguli, ușor de respectat de cei care vor să renunțe la „iarba dracului”, dar nu pot s-o facă dintr-o dată. O punem la dispoziția cititorilor noștri și, după un timp de încercare din partea celor interesați, am fi bucuroși să cunoaștem rezultatele dobîndite.

Iată cele 35 de reguli:

1. Nu cumpăra niciodată mai mult de un pachet de țigări.
2. Refuză-i pe cei care vor să te servească cu țigări.
3. După ce ai scos o țigară din pachet, pune deoparte pachetul.
4. Fumează numai țigări cu filtru.
5. Fumează prima țigară numai după micul dejun sau după cafeaua de dimineață.
6. Dacă nu mai ai țigări, nu accepta țigări de la colegi.
7. La fiecare nou pachet schimbă marca țigării.
8. Păstrează într-o cutie banii economiți zilnic prin trecerea de la țigări mai scumpe la țigări mai ieftine.

— Otrăviți tot aerul cu țigara dv.!

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

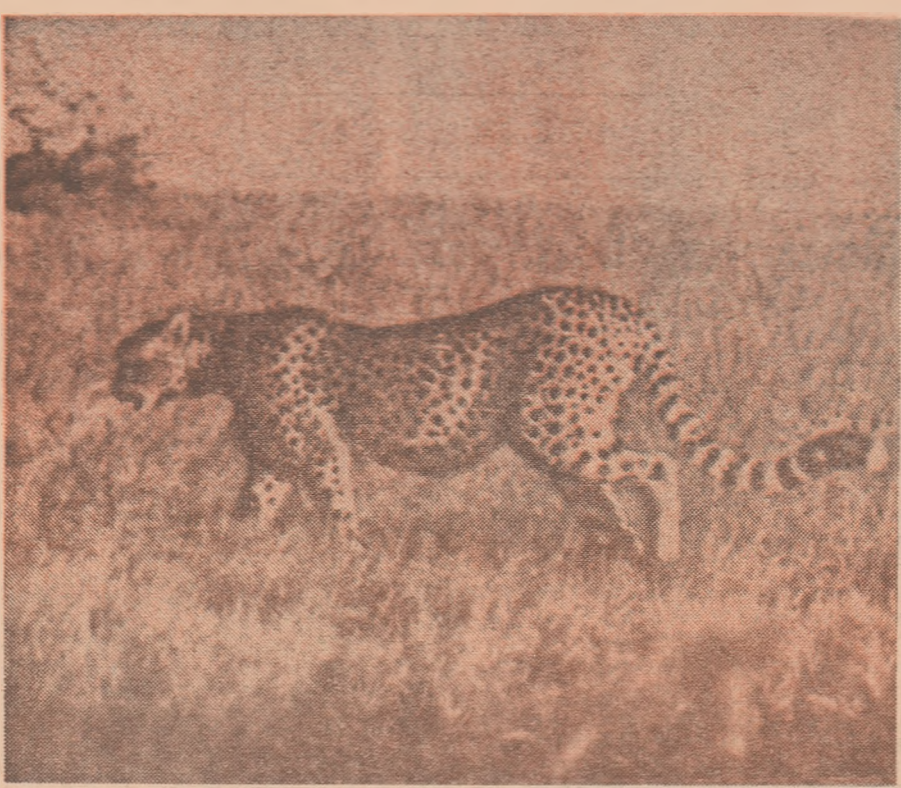

35. Dacă în clipele de răgaz din zilele de sărbătoare bei un pahar de vin sau bere, abține-te de la fumat.
În timpul curei, subiecții supuși experienței au fost obligați ca, săptămânal, să „adopte” alte patru puncte din cele 35 enumerate mai sus. De asemenea, au fost obligați să numere zilnic țigările fumate.
În momentul de față se lucrează la perfecționarea metodei, în vederea sporirii eficacității ei.

ZOOLOGIE

Așa s-a petrecut domesticirea?

Acum cîva timp a fost descoperită o ciudată „asociație de vînătoare” între gheparzi și șacali, care ar putea lămuri — se crede — originile domesticirii ciinelui de către om. Observațiile au fost făcute în parcul național Nairobi

Cînd este ajutat de șacali, ghepardul vinează totdeauna cu succes

Unul din șacali a început să latre pentru a-și aduna familia, după care s-a tîrît foarte aproape de ghepardul adult urlînd puternic. Apoi a început să alerge spre o turmă de ierbivore care tocmai se ivise, înapoiindu-se mereu la ghepard de parcă ar fi vrut să-i arate drumul. Abia atunci s-a urnit și splendidul animal din loc și a atacat în plină viteză turma fără să fie observat deoarece aceasta, speriată, era atentă la șacali. În felul acesta ghepardul a reușit să doboare o superbă impala, sprintena antilopă africană, și să se ospăteze din belșug cu familia sa, după care a venit la rînd familia de șacali.

Cu ocazia mai tuturor observațiilor făcute, cercetătorii au remarcat că vînătoarea izbutea de minune cînd șacalii dădeau ajutor creînd o diversivone și, în schimb, șansele gheparzilor scădeau simțitor atunci cînd atacau singuri. După părerea specialiștilor e vorba de un caz elocvent de cooperare interspecii cu avantaj reciproc, neobișnuitul comportament fiind dobîndit. Născut printr-o întimplare, el s-a dezvoltat prin „împriarea în conștiință” a avantajelor pe care le aducea cu sine. De unde a fost formulată o ipoteză, foarte interesantă, conform căreia domesticirea ciinelui de către om a început cu prilejul unei colaborări la vînătoare.

— Gata, pușor! Trezește-l pe tăticu'!

împiedică să privim problema printr-o nouă prismă.

Dobîndirea deprinderilor și experienței în rezolvarea problemelor variază de la un individ la altul. La unii experiența se acumulează automat. Încît eforturile conștiente nu fac decît să îngreuneze acest proces. La alții, în schimb, se poate vorbi de deprinderea obiceiului de a rezolva astfel de probleme numai după încercări repetate de a da un sens și a organiza rezultatele obținute pe baza unor scheme logice.

Iată de ce numai după ce vom soluționa cîteva din problemele formulate mai jos, vom putea avea o imagine mai clară asupra particularităților gîndirii noastre.

Pentru rezolvarea problemelor avem nevoie de patru sticle cu gîtul larg — de lapte de pildă —, patru cuțite de dimensiuni egale, cu lama subțire și virful rotund, un pahar cu apă.

Toate problemele ne cer să dispunem sticlele pe o masă netedă și să așezăm pe gura lor cuțitele în așa fel, încît ele să țină greutatea paharului cu apă. De menționat că cuțitele nu trebuie să atingă masa.

Problema nr. 1: Utilizăm 3 sticle și 3 cuțite. Plasăm sticlele în unghiurile unui triunghi echilateral cu latura ceva mai mare decît lungimea cuțitului — cuțitele trebuie să treacă liber între sticle de sus pînă la baza lor.

Problema nr. 2: Folosim 4 sticle și 4 cuțite. De astă dată așezăm sticlele în unghiurile unui pătrat cu latura ceva mai mică decît lungimea cuțitului.

Problema nr. 3: Luăm 2 sticle și 4 cuțite. Distanța dintre sticle va fi egală cu o lungime de cuțit plus lungimea minerului de cuțit.

Problema nr. 4: Facem apel la 2 sticle și 3 cuțite. Distanța dintre sticle trebuie să fie egală la baza lor cu o lungime de cuțit.

Problema nr. 5: Folosim o singură sticlă și 4 cuțite.

Răspuns

Soluțiile problemelor sînt, după cum se poate vedea din desene, uimitor de simple. Poate tocmai de aceea foarte mulți subiecți nu le găsesc prea ușor. Se lovesc de dificultăți mai ales persoanele lipsite de imaginație. Dar, în afară de imaginație, rezolvarea acestui gen de probleme cere și flexibilitate în folosirea deprinderilor dobîndite, fermitate în hotărîri etc. Încît învățămîntele, pe care le tragem din au-

- 9. Nu fuma pe stradă.
- 10. Nu fuma în pat, nici dimineața, nici seara.
- 11. Nu fuma niciodată pentru a diminua senzația de foame. În orice caz e mai bine să mînci fructe în loc de dulciuri.
- 12. Curăță scrumiera după fiecare țigară fumată.
- 13. După ce ai tras un fum, pune totdeauna jos țigara.
- 14. Plasează aștit de departe de tine pachetul de țigări, încît să fii nevoit să te scoli în picioare și să te deplasezi în altă încăpere cînd vrei iar să fumezi.
- 15. Cînd ai poftă să aprinzi o nouă țigară, așteaptă cîteva secunde înainte de a o aprinde.
- 16. „Uită” acasă bricheta sau chibriturile, ca să fii nevoit să ceri un foc.
- 17. Nu fuma în timp ce conduci mașina.
- 18. Nu fuma cît timp aștepți mîncarea.
- 19. Nu fuma în timp ce faci o muncă fizică sau scrii.
- 20. Fumează țigara numai pe jumătate.
- 21. Începînd de la acest punct, așteap-

Așadar, există o cale simplă de deznă!

- tă cinci minute înainte de a aprinde o nouă țigară.
- 22. După fiecare țigară îndepărtează scrumiera din cîmpul vizual.
- 23. După ce ai mîncat, scoală-te imediat de la masă fără a aprinde o țigară și apucă-te de o treabă.
- 24. Nu fuma în timp ce aștepți pe cineva.
- 25. Stinge țigara după ce ai tras primul fum și apoi aprinde-o din nou.
- 26. Cînd ești în societate aprinde numai o singură țigară.
- 27. Trage în piept numai fiecare al doilea fum.
- 28. Acasă fumează într-un loc anume ales, dar nu în scaunul preferat, ci așezat pe ceva incomod.
- 29. Nu fuma niciodată în timp ce stai de vorbă cu colegi sau prieteni.
- 30. În timp ce fumezi, nu te ocupa de altceva: nu citi, nu privi la televizor, nu bea.
- 31. Nu fuma în cursul unei discuții importante sau al unei ședințe.
- 32. Nu aprinde țigara numai pentru că și alții fumează în prezența ta.
- 33. Încearcă să nu tragi fumul în piept.
- 34. Nu fuma în timpul orelor de muncă.

din Kenya, care are cea mai mare densitate de gheparzi din lume și foarte mulți șacali. Zoologii au constatat că cooperarea dintre cele două specii de animale începe către sfîrșitul după-amiezii, cînd șacalii pornesc în căutarea hranei. În grupuri de cîte patru sau cinci și separați de mai multe sute de metri, ei păstrează contactul prin lătrături. Cînd vreun șacal zărește un ghepard, el începe să latre în direcția tovarășilor săi și întreaga haită pornește în goană spre felină, adumezînd aerul în speranța că în curînd se va putea înfrupta dintr-o eventuală pradă.

La un moment dat, cercetătorii au remarcat, într-un colț al parcului, un ghepard femelă însoțit de patru puî. Același teritoriu era frecventat și de un cuplu de șacali cu trei căței care, în timp ce părinții lor plecau la vînătoare, rămîneau pîșiți în viziună. În general, șacalii se apropiau cam la douăzeci de metri de familia ghepardului și se puneau pe lătrat. Dar, odată, cu prilejul apariției unei turme de gazele, au început să gonească înainte și înapoi, menținîndu-se între acestea și grupul de gheparzi. După care șacalii au pornit în urmărire, dispărînd din cîmpul vizual. Între timp, ghepardul adult a atacat două gazele desprinse din grup de către șacali, dar vînătoarea nu s-a soldat cu succes. Șacalii, care observaseră urmărirea, s-au întors din drum, în speranța că se vor înfrupta și ei din pradă. Pentru șacali, au tras de aici concluzia cercetătorii, hrana, prezența gheparzilor și poate chiar urmărirea însăși erau elemente asociate.

O lună mai tîrziu, unul dintre cercetători a înfîlnit din nou și a pus sub observație aceleași familii de gheparzi și șacali. De data aceasta însă ultimii au pornit la vînătoare în grup unit. Cînd șacalii s-au apropiat de gheparzi, aceștia stăteau întinși, la umbra unui arbore, de circa jumătate de oră.

Atunci cînd omul a abandonat viața rătăcitoare și a adoptat un mod de viață statornic — afirmă această ipoteză — unii ciini sălbatici, care depindeau pînă atunci, în privința hranei, de resturile rămase de la vînătorii nomazi, s-au atașat cu încetul de așezările omenești unde, progresiv, s-au domesticit.

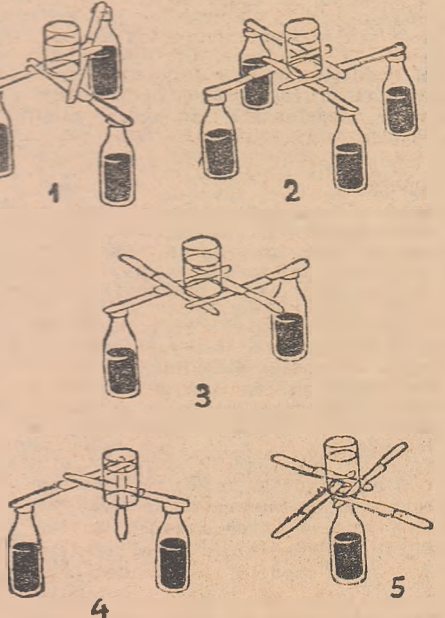
TEST

Echilibru

Gîndirea fiecărui om exprimă personalitatea sa. Obiceiurile, experiența, temperamentul se vădesc perfect în conținutul și dinamica gîndirii. Dar, la fel cu trăsăturile de caracter, și stilul individual în gîndire poate fi obiect de analiză, mai mult — poate fi și corectat.

Cea mai simplă metodă de autoanaliză și apreciere a propriei gîndiri este soluționarea unor probleme și ghicitori și dezbaterile rezultatului lor. Toate problemele formulate mai jos au ca trăsătură specifică faptul că soluțiile vin pe neașteptate, dictate parcă de un „licăr” al gîndirii. Ele nu se deduc treptat, prin raționamente logice succesive, ci vin de obicei de la început în formă finită. Acest tip de gîndire este cunoscut în psihologie sub denumirea de „insight”, ceea ce înseamnă o soluție găsită intuitiv.

Succesul în soluționarea acestui tip de probleme este adesea determinat de priceperea de a folosi la maximum experiența acumulată — dacă nu cumva, însă, în mod cu totul neașteptat, aceasta devine o grea povară care ne

toanaliza gîndirii sînt de multe ori mai prețioase chiar decît găsirea în scurt timp a soluției, dar fără a înțelege factorii care duc la rezolvarea unei probleme. Evident, aceste lecții ne pot și dezamăgi. Dar chiar și în această situație ele rămîn o etapă în perfecționarea posibilităților intelectuale.

Poșta medicului

POPESCU ELENA — București; **NELA B.** — jud. Teleorman; **B. L.** — Bascov, jud. Argeș; **REBECA** — București; **O.E.H.** — MOLDOVA — București: Am mai arătat — și din păcate sintem nevoiți să repetăm — că la femei scurgerile genitale (în afara singelui), indiferent de culoare, persistente, variabile cantitativ, uneori urit mirositoare, însoțite câteodată de prurit vulvoperineal (mîncărîmi), scurgeri denumite științific leucoree și în termeni populari „poală albă”, sint manifestarea fie a unei stări fiziologice (există și leucoree fiziologice!), fie a unei infecții microbiene (gonococi, stafilococi, colibacili etc.), micotice (de obicei ciuperca din grupul Candida) sau parazitare (foarte frecvent flagelatele Trichomonas vaginalis). În funcție, deci, de originea microbiene și colibacilare), Metronidazol și Furazolidon (în trichomonaze) ori Stamicină (în candidozele genitale). Totul este însă să abandonăm „rușinea” această puerilă și atât de dăunătoare sănătății și să consultăm cît mai repede medicul ginecolog, singurul în măsură să precizeze diagnosticul și să urmărească rezultatele tratamentului specific fiecărei infecții vaginale.

MURGULET FLORICA — Focșani: **Sarcoidoza pulmonară** sau — cum i se mai spune — **boala Besnier-Boeck-Schaumann (B.B.S.)** se prezintă sub forma unor noduli asemănători cu cei din tuberculoză, interesind în cea mai mare parte ganglionii hilari (intertracheobronșici). Avînd o cauză necunoscută, considerată de unii ca o boală autoimună, sarcoidoza se manifestă prin: astenie, dureri articulare, dispnee de efort și tuse fără expectorație. Simptomatologia fiind necaracteristică, boala este de cele mai multe ori descoperită radiologic. Evoluția ei este în general bună: de multe ori se vindecă chiar spontan. Tratamentul medical se bazează pe produse cortizonice, administrîndu-se timp de 6-8 săptămîni Prednison 40 mg/zi sau Superprednol 4 mg/zi; ulterior se scade treptat doza pînă la jumătate și se continuă tratamentul pînă la 1 1/2-2 ani. Numai corticoterapia prelungită poate duce la dispariția tulburărilor și evita apariția recidivelor. 2) Vă puteți adresa clinicii de fiziologie din Iași, pe bază de recomandare medicală.

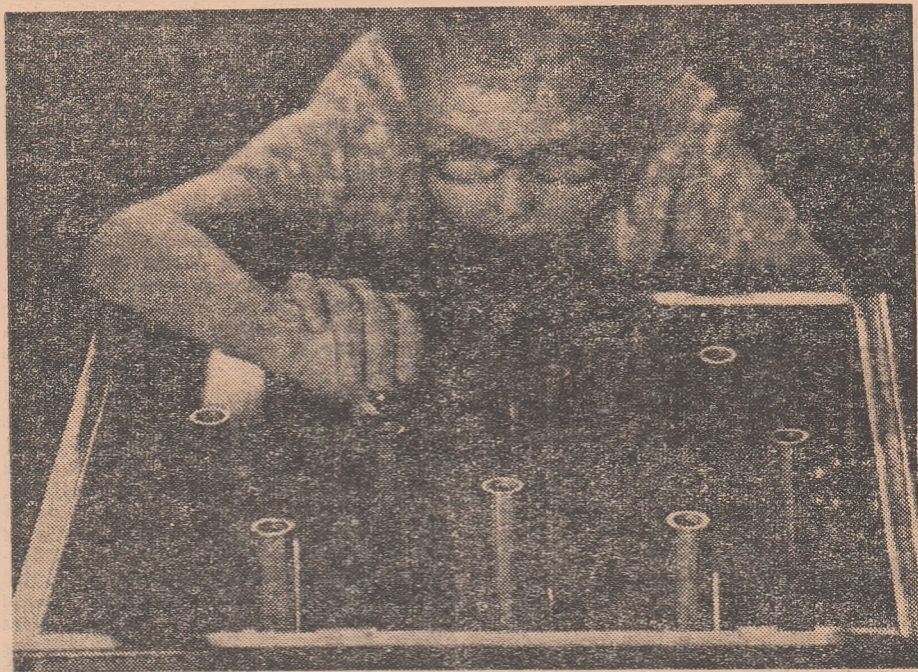
V. ȘTEFĂNESCU — Bacău: Este bine să faceți din cînd în cînd o cură de fructe, o dată pe săptămînă sau la zece zile. În ziua respectivă veți consuma 1-3 kg de diferite sortimente preferate de fructe: mere, pere, struguri, citrice, eventual chiar legume proaspete, care trebuie să fie bine coapte și de bună calitate. Aceste zile de post relativ permit organelor digestive să se odihnească și în același timp favorizează eliminarea excesului de deșeurî acumulate în organism.

O MAMA FERICITĂ — București: Puteți fi liniștită, sarcina nu va lăsa nici un fel de urmări; cu puțin regim și... voință veți reveni curînd la greutatea normală. După datele pe care ni le-ați comunicat (înălțime, greutate, perimetru cranian etc.) și, mai ales, după fotografia trimisă, aveți un flăcău pe cinste. Să vă trăiască!

MARINEL — Com. Copăceni, jud. Ilfov: Ne pare rău, dar nu am auzit încă de tratamentul reumatismului prin... dans. Dar dacă vă place, puteți încerca. În special acele dansuri moderne care au sugerat unui umarist această observație: „Fetele sint nespus de triste, dar dosurile atît de vesele!”

FLORIN E. — Bacău; **„DESPERATUL”** — Reșița; **IONESCU M.** — Birlad; **I.D.** — București; **PAUL E.E.** — Cluj; **VIRGIL** — Galați; **RADU T.** — Craiova; **D.V.** — Brăila: Ejacularea precoce este o tulburare de dinamică sexuală masculină, secundară dereglărilor neurovegetative sau inexperienței în adaptarea sexuală la începători, dificultăților psihice și fiziologice în primele luni de căsătorie, hiperexcitației sau, uneori, abstenenței sexuale îndelungate, în cazul adulților. Printre cauze sau factori favorizanți cităm: masturbatia, raporturile sexuale interupte din teama de graviditate, teama de boli venereale, lipsa unei educații sexuale corecte, prostatitele cronice, uretritele, paraplegiile, diabetul etc. În mod normal, ejacularea apare după 2-10 minute de la intromisiune; în cazul ejaculării precoce, ea se produce înainte sau chiar imediat după intromisiune, făcînd imposibilă apariția orgasmului la parteneră. În tratamentul acestei nevroze sexuale se recomandă evitarea unor factori favorizanți ca: fumatul, alcoolismul ocazional sau cronic, consumul exagerat de cafea, suprasolicitațiile emotionale, intelectuale sau fizice. În afara psihoterapiei (sugestie, autosugestie, hipnoză), o relativă eficacitate au sedativele (bromura de calciu, luminaletale, tinctura valerianae, Extraveral, Bergonal, Hidroxizin sau Napoton). Bune rezultate se obțin și prin administrarea 1v de sulfat de magneziu (X-XII fiole) novocaină 2 la sută în injecții im. Pentru diminuarea excitațiilor locale ale glandului se utilizează cu neunește anestezice (Xilină 5 g + vaselină 100 g) ori Rp Luminal 0,01g, codeină fosforică 0,015 g, amidopirină 0,20 g pentru un caset D.S. int 3/zi. În ultima vreme se comunică rezultate favorabile cu Tioridazină în doze mici și medii (25-75 mg/zi) timp de 5-8 săptămîni asociată eventual cu alte sedative (1-2 cpr de Diazepam sau Hidroxizin) și cu psihoterapie.

(Continuare în pag. 11-a)

O nouă metodă de corectare a tulburărilor de vedere la copii, aplicată în grădinițe, dă rezultate foarte bune. Copiii își exersează vederea, atît în timpul jocului cît și al odihnei. În fotografia noastră: un joc pentru dezvoltarea vederii stereoscopice

DIALOG IMAGINAR

Doctore, mă doare mijlocul!

— Doctore, mă doare mijlocul! De ce?

— Cauzele așa-numitului lumbago — durerea în regiunea lombară (sau a șalelor, cum i se spune în mod curent) — pot fi de diverse naturi. Uneori la origine e o afecțiune a rinichilor sau a veziculei biliare, un ulcer peptic, o leziune sau o tumoră abdominală; alteleori de vină e artrita, adică inflamația articulațiilor sau nevrita, adică inflamația unui fir nervos...

— Oprește-te, m-ai speriat destul! La mine despre ce e vorba?

— Despre nimic din toate astea, fii pe pace! Abia ți-ai făcut analizele, ești sănătos tun.

— Sint sănătos tu, dar mă doare mijlocul de nu mai pot... Din ce cauză?

— Din cauza sedentarismului. Stai prea mult pe scaun și te miști prea puțin în aer liber.

— Dar asta mi se pare carată ingratitudine din partea șalelor: cu le menajezi, odihnindu-le tot timpul și ele...

— Te înseși dacă îți închipuie că le menajezi! Atunci cînd șezi, tensiunea la care face față coloana vertebrală este mult mai ridicată decît atunci cînd stai în picioare sau cînd mergi. Pe scaun, fiecare disc intervertebral este supus unei apăsări de cel puțin două ori mai mari decît în poziția verticală. Și cu cît scaunul e mai moale sau fotoliul mai adînc, cu atît presiunea exercitată sporește.

— Bine, dar soția e la fel de sedentară ca mine, și totuși nu o doare spattele.

— Se pare, într-adevăr, că bărbații sint mai vulnerabili decît femeile, deși nici ele nu-s imune față de algiiile lombare. Foarte expuși sint cei care au practicat sportul într-o anumită perioadă a vieții, ceea ce le-a solicitat intens coloana vertebrală; trecînd brusc la sedentarism și crescînd în greutate, tonusul muscular slăbește și, o dată cu el, și protecția pe care au oferit-o pînă atunci discurile intervertebrale.

— Eu n-am făcut niciodată sport. Dar nu mă așteptam ca, la nici 28 de ani, o asemenea năpastă să cadă pe capul meu... vreau să spun pe spattele meu.

— E exact vîrsta de predilecție a algiiilor lombare — de la 25-28 de ani pînă pe la 32-34 de ani. Mai tîrziu, coloana începe să devină din ce în ce mai rigidă, ceea ce o pune la adăpost într-o oarecare măsură.

— De fapt, ce mă doare acolo unde mă doare?

— În ce privește tulburarea de ordin mecanic, zona cea mai susceptibilă e discul intervertebral — amortizorul și-rei spinării, situat între fiecare pereche de vertebre. Invelisul său semielastic are un centru gelatinos, asemănător laptelui de cauciu. Acest centru distribuie în mod egal presiunea în toate direcțiile, în timp ce flexibilitatea invelisului permite absorbirea șocurilor.

— În ce fel suferă discul?

— Spre deosebire de majoritatea covîrșitoare a organelor și țesuturilor din corpul omenesc, discul intervertebral nu e vascularizat, prin urmare nu primește hrana adusă de circulația sanguină. De aici o tendință spre degenerare și, în primul rînd, spre pierdere elasticității la o vîrstă încă tînără. Pe măsură ce devine mai rigid, riscul lezării crește: o cădere, un efort deosebit, uneori chiar un simplu gest mai bruscat sint de ajuns pentru a-l afecta destul de sever. În cazurile mai grave, invelisul herniază în afară, ceea ce poate duce la o ruptură și la apăsarea permanentă a vreunei din rădăcinile nervoase care ies din măduva spinării. Trunchiul nervos se inflamează și durerile, foarte pronunțate, se manifestă adesea la mare distanță de locul „avariei” — în călcii sau într-un deget de la picior. Dacă apar și fenomene de paralizie, se impune o intervenție chirurgicală.

— Pentru un sedentar inveterat ca mine are vreo importanță tipul de scaun pe care stau?

— Da. Cu cît scaunul sau fotoliul e în aparență mai „comfortabil”, cu atît e mai primejdios pentru cei amenințați de lumbago. Un jilț adînc și moale te îndeamnă să te infunzi cu tot trupul în el: rezultatul e că toată greutatea apasă pe coccis, deci pe discurile dintre ultimele vertebre ale vestigiului de coadă la om. Scaunele automobilelor sint și ele, de obicei, prea moi. De aceea, la drum lung, se recomandă cîte o oprire din două în două ore, pentru o mică plimbare pe jos.

— Patul joacă și el vreun rol?

— Într-o măsură mult mai mică decît scaunul. Cei care dorm cu fața în jos ar trebui să opteze pentru un pat mai tare. Pentru ceilalți, indiferent dacă dorm pe spate sau pe o parte, consistența saltelei are dreptul să varieze în funcție de preferințele personale.

— Presupunînd că aș găsi răgazul s-o practic, poți să-mi prescrii o gimnastică de întărire a musculaturii?

— Presupunînd mai întîi că un mărunt efort fizic e preferabil unei dureri chinuitoare și, în al doilea rînd, că nu există vreo contraindicație medicală în privința gimnasticii, iată cîteva exerciții pentru fortificarea celor două grupuri musculare — abdominal și fesier — care susțin coloana vertebrală (la primele ședințe, fiecare exercițiu se repetă de cîte patru ori, mîrînd încet-încet numărul de mișcări pînă la zece):

1. Întins pe burtă. Contractă mușchii fesieri. Suge abdomenul Rămii așa timp de cinci secunde, apoi relaxează-te alte cinci. În cîteva zile, mărește treptat perioadele de contracție și des-tindere pînă la 20 de secunde.

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esu
esculap esculap esculap
sculap esculap esculap escu
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

3. Repetă exercițiu nr. 2 cu membrele inferioare în extensie completă.

4. Întins pe spate, adu genunchii spre piept, cuprînzîndu-i în brațe. Lipește umerii de podea. Adu cu brațele genunchii la piept, apoi înalță capul și atinge genunchii cu fruntea.

5. Întins pe spate, genunchii flectați, tălpile pe podea, brațele încrucișate pe piept. Înalță capul și umerii de la podea, pînă ce ajungi în poziție șezînd, țînd spinarea încovoiată și acționînd numai cu mușchii abdominali. Revino încet în poziția inițială.

6. Întins pe spate, genunchii flectați, tălpile pe podea, brațele ridicate la verticală. Înalță capul și umerii de la podea, pînă ce atingi genunchii cu fruntea. Revino încet în poziția inițială. Adu genunchii la piept. Cu ajutorul mînilor, lipește strîns genunchii de piept și atinge-i cu fruntea.

7. Șezînd pe podea, cu picioarele în extensie drept înainte. Suge abdomenul. Apleacă-te înainte, încercînd să atingi cu degetele mînilor extremitatea degetelor de la picioare și executînd simultan o mișcare de legănare.

8. Șezînd pe scaun, cu brațele atîrnînd lateral. Apleacă-te cu capul spre genunchi, sugînd abdomenul. Păstrează centrul de greutate în regiunea șoldurilor. Ridicîndu-te în poziția inițială, relaxează mușchii abdominali.

Fiecare serie de opt exerciții trebuie executată de două ori pe zi — dimineața și seara.

— Hm! Așa mai merge. Vasăzică, dacă fac cu regularitate gimnastica asta, scap de pericolul unui nou lumbago?

— Garanții anticipate și depline nu pot să-ți dau. Rezultatul variază de la individ la individ, după starea fiecărui organism. În general, însă, exercițiile consolidează „social” coloanei vertebrale, contribuînd astfel la protecția discurilor. Dacă la gimnastică ai adăuga și o oră de mers pe jos în fiecare zi, dacă ți-ai supraveghea cu severitate regimul alimentar, evitînd făinoasele, dulciurile și grăsimile, dacă te-ai lăsa de fumat, pentru a îmbogăți astfel oxigenarea tuturor țesuturilor, inclusiv a celui muscular, dacă...

— Mulțumesc, doctore, destul! În asemenea condiții, prefer să mă doară mijlocul...

Oferă kefir:

Constantina Stănculescu, str. Doamna Ghica nr. 52, parter, ap. 1, tel. 35.29.47 București; **Rădulescu Marin**, str. Păun Ilie nr. 1, sect. 6 (prin Toporași), tel. 63.27.83. București; **Toma**, str. C. Caracac nr. 3, tel. 57.58.58. București; **Băbiu Aurelia**, tel. 46.31.20. București; **Sitcaneu Pavel**, str. B. Teodoru nr. 17, sect. 8, tel. 53.32.31. București; **Pelca Cornelia**, str. Chindiei nr. 4, et. II, ap. 3, sector 5, tel. 23.23.07, București; **Buruian Vanghefe**, str. Lungă nr. 203, Brașov.

PANAMA

La indienii cuna din San Blas

— Ce părere ai despre indienii cuna? m-a întrebat privind-mă fix în ochi Ghennadi Gherasimov, corespondentul agenției de presă „Novosti” la New York.

— Indienii cuna? am repetat des-

memoriale sau în orice caz dinaintea lui Columb. El ar fi venit acolo, cu mii de ani înainte, tocmai din valea Ruffatului.

Toate broșurile sînt, însă, de acord că deși se află atît de aproape de con-

trie 1972, a plecat pe același itinerar cu un avion asemănător și de atunci nu s-a mai auzit nimic de el.

— Parcă ar fi fost înghițit de junglă, ne-a spus el. Nu fiți așa de încapățînați, căci n-am prea mulți prieteni — a încercat el să ne facă să ne răzgîndim. Inutil, însă, căci eram neclintii ca stîncă în hotărîrea noastră de a descoperi locuri noi.

La un moment dat, sub aripa avionului s-a ivit un lanț de insule de o neașteptată frumusețe: mici, unele doar cît un teren de fotbal, erau rotunde și lîvite cu aurii plajelor. Încete în verdeață, ici-colo se zăreau niște colibe indiene.

— I-e-e-e! nu și-a putut stăpîni entuziasmul Dick Hudson.

Pilotul a tresărit. Eu și Ghennadi nu știam să chiuim ca niște cow-boy, dar, cum eram foarte bucurosi, am început să sărim pe loc. Avionul a reacționat imediat, inclinîndu-se într-o parte.

— Domnilor, nu sinteți călare pe un mustang: vă aflați într-un avion care a văzut multe în viața lui — ne-a spus iritat pilotul care cam pâlise la față.

În sfîrșit, după cîteva viraje deasupra celei mai mari insule, am aterizat.

— Insula se numește Porvenir — ne-a informat pilotul. Aici se află reședința autorităților din San Blas, portul și în genere civilizația. Imediat am să vină după dv. niște indieni, care au să vă pîmbe în diverse insule. Totul e aranjat. Eu vă aștept, numai nu uitați că trebuie să ne înapoiem la Panama pe lumină.

Nici nu ne-am vedit bine în fire, că ne-am și pomenit într-o barcă mare. Doi indieni manevrau abil lepetile, îndreptînd ambarcațiunea spre o insulă aflată cam la jumătate de kilometru de departare. Erau liniști, să fi avut vreo 20 de ani.

— Acum am să vorbesc cu ei, ne-a spus sigur de ei Ghennadi, care se înarmase înainte de plecare cu un ghid de conversație. După care a rostit important:

— Uai-tar nied! ceea ce voia să însemne în limba cuna: „Bună dimineața”.

Indienii au zîmbit politicoși, dar au continuat să tacă.

— Ygui pe nuga — a adăugat, de data asta în șoaptă. Ghennadi, ceea ce în ghid însemna: „Cum vă numiți?”. Dar indienii erau din ce în ce mai nedumeriți.

Apoi, unul dintre ei ne-a spus, în cea mai curată spaniolă:

Mai multe insule decît zile într-un an

eumpănit, încercînd să prind sensul întrebării. Am cea mai bună părere, dar de ce?

— E în regulă! s-a bucurat Ghennadi. Atunci să pornim la drum.

— Unde? l-am întrebat prudent.

— La tribul cuna, evident.

— Cum?

— Îl cunoști pe Dick Hudson? El o să ne aranjeze totul. A și închiriat un mic avion. Căci în insulele San Blas, unde locuiesc indienii, nu se poate ajunge cu alt mijloc de transport.

Și într-adevăr, sîmbăta, cînd aveam zi liberă, am pornit toți trei, dis-de-dimineață, spre micul aeroport de la marginea capitalei panameze. Orașul nu se trezise încă; dormea cu ferestrele și ușile larg deschise. La aeroport a trebuit să așteptăm cam mult. N-am găsit acolo nici un dispecer, nici pe pilot, avionul nu era pregătit de zbor și, în genere, nu se știa dacă aveam să decolăm sau nu. Ca să nu ne enervăm prea rău, am scos din servietă niște broșurile despre indienii cuna și am început să citim.

Arhipelagul San Blas se află lîngă țărmul panamez al Atlanticului, nu departe de orașul Colon. Are mai multe insule decît zilele anului — cum spun indienii: circa 400. Toate sînt miniatu-rale, unele nu depășesc chiar 100 m², și sînt populate de indieni din tribul cuna. În total 15 000 de inși. Fiecare broșură are părerea ei despre modul cum au ajuns cuna în arhipelag. Indienii de pe continent, afirmă unii autori, s-au refugiat în aceste insule ca să scape de invazia conchistadorilor spanioli. Nu-i adevărat, pretind alții. Cuna locuiesc în acest arhipelag din vremuri

continent, indienii și-au păstrat intacte cultura, limba și obiceiurile. Imprejurare care se explică prin mai multe cauze, între care și aceea că — deși pașnici, ospitalieri — cuna nu se amestecă cu alte rase. Lucru care explică — după unii autori — și faptul că în tribul cuna sînt mulți albinoși, fenomen neobișnuit la indieni și în general semn de degenerescență. Toți autorii recunosc, de asemenea, caracterul armonios al organizării social-economice a tribului cuna, care lucrează în comun și își repartizează mai mult sau mai puțin echitabil roadele muncii. Cuna nu au nici săraci, nici bogați; fiecare familie posedă o colibă, o barcă și eișiva cocotieri. Nimeni nu-și poate apropria sau înstrăina ceva, căci totul e al comunității și transmis din generație în generație.

Informațiile date de broșuri ne-au stîrnit evident și mai mult interesul pentru populația cuna. Între timp, pe aeroport lucrurile începuseră să se aranjeze. Curînd dispecerul, care căsca cu poftă, ne-a invitat din mers să ieșim pe pistă, unde se putea vedea un vehicul foarte vechi, care aducea cu un avion. Dispecerul ne-a cerut apoi ca cel mai greu dintre noi să se așeze în față, lîngă pilot, iar ceilalți doi în spate.

Niște piloți cunoscuți mi-au spus odată că e foarte bine cînd neplăcerile unui zbor survin pe sol, nu în văzduh. Din acest punct de vedere, călătoria noastră a început bine. Cum m-am așezat pe fotoliu, acesta s-a și prăbușit sub mine.

— Vitali, de cînd nu te-ai mai cîntărit? m-a întrebat malițios Ghennadi.

— Fraților, sinteți siguri că trebuie neapărat să-i vizitați pe acești indieni? s-a interesat la rîndu-i Dick, care se uita neîncredător la șubredul avion.

Un scurt, dar energic și operativ „consiliu de război” a hotărît însă că lui Columb i-a fost și mai greu decît nouă. Încît trebuia să zburăm.

Mecanicul a așezat repede fotoliul la loc. Între timp a venit și pilotul, un mulatru de vreo 40 de ani, care se vedea că era în deficit cu somnul. Fără o vorbă, a pus în funcțiune motorul, care duduia foarte neconvîngător, de parcă n-ar fi fost de avion ci de motocicletă. Oricum, însă, hurducîndu-se dintr-o parte într-alta, sîrînd peste gropi și scîrțîind jalnic, aparatul a ajuns în sfîrșit la marginea pistei. Iar acolo s-a întimplat o adevărată minune. Avionul nostru s-a ridicat în aer, rămînînd o clipă în loc, de parcă s-ar fi întrebat ce să facă. După care, spre mirarea noastră, a luat înălțime.

Nu ne mai ardea de somn. Avionul zbura nesigur și fiecare mișcare a noastră îl inclina parcă într-o parte sau alta. Încît mi-am amintit că în ajun un cunoscut de-al nostru, un panamez pe nume Ernesto Moreno, ne-a povestit despre un prieten al lui care, în noi-

40 de ani, care ne-a dat cîteva informații despre Chichiuala:

— În insulă trăiesc 10 familii. Eu sînt socotit conducătorul lor, deși toate problemele le rezolvăm în comun, în cadrul unor adunări. Locuitorii se îndeletnicesc cu pescuitul, vînd nuci de cocos și îi plimbă pe turiști... Cu apa o ducem greu. Trebuie să ne aprovizionăm dintr-o altă insulă, unde există un riulet. Altminteri trăim mulțumitor, avem ce mîncea și sîntem toți egali: nu știm ce-i poliția, ce sînt hoțiile și tribunalul — a adăugat el cu legitimă mîndrie.

V. Kobiș

INDIA

Benares, o atmosferă particulară

Cu mult înainte ca la orizont să se profileze contururile Benaresului, de o parte și de alta a șoselei încep să se înșire temple cu acoperișuri țuguiate. Iar după ce-ai intrat în oraș și ai început să străbăți străzile înguste în căutarea unui hotel, templele sale te salută aproape la fiecare intersecție. Acesta este, poate, cel mai izbitor aspect al anticului oraș, orientat cu fața spre Gange.

Nu se știe exact cînd a apărut Benares-ul. În orice caz, însă, acum 2 500 de ani el îi și atrăgea acolo pe pelerini. Dar și acum, orice credincios hindus visează ca măcar o dată în viață să se ducă la Benares și să se scalde în apele Gangelui care, cum spune vechiul poem sanscrit „Ramayana”, îl purifică pe om.

Viața pe fluviu pulsează din zori și pînă la apusul soarelui. Difuzoarele transmit fără încetare imnuri religioase. Afundați în apă pînă la piept, pelerinii repetă smeriți cuvintele imnurilor. Pe mal, sub umbrele din frunze de palmier, îi așteaptă preoții care oficiază slujbe de purificare, aplicînd pe frunțile credincioșilor niște dungii roșii. Printre umbrele circulă agale, conștiente parcă de statutul lor de animale privilegiate, vaci „sfinte”.

Cheul este împărțit în mici piste betonate, cu trepte. Pe una din ele ard zi și noapte ruguri funerare. Cenușa morților este zvirlită în fluviu, după un vechi obicei. Dar cum te depărtezi de Gange, orașul devine dinamic, cu o viață comercială intensă și preocupări foarte terestre.

Deasupra străzilor plutește o aromă plăcută de mirodenii și un miros înțepător de condimente adăugate la mîncărurile pregătite chiar în stradă. Căci pelerinii trebuie și hrăniți. Lîngă bucătari se așin barcagii. Aceștia fagăduiesc turiștilor străini ca într-o jumătate de oră să-i inițieze în toate misterele fluviului sfînt. Ori poate că pe vizitatori îi interesează un sari dintr-o mătasă fină splendid brodată? — Întreabă ei. Într-adevăr, se spune că nicăieri în India nu se lucrează sariuri atît de frumoase ca la Benares.

Dar Benares mai este celebru și grație învățaților săi. Cu 500 de ani î.e.n., spune o legendă, Buddha a purtat acolo o dispută cu filozofii localnici, Orașul avea zeci de școli, în care se predau matematica, medicina, biologia și artele. Acum, aceste tradiții sînt continuate, în afară de cîteva colegii și institute, de universitatea orașului.

V. Skosirev

gIODUI
 globul globul
 globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul
 globul globul globul globul

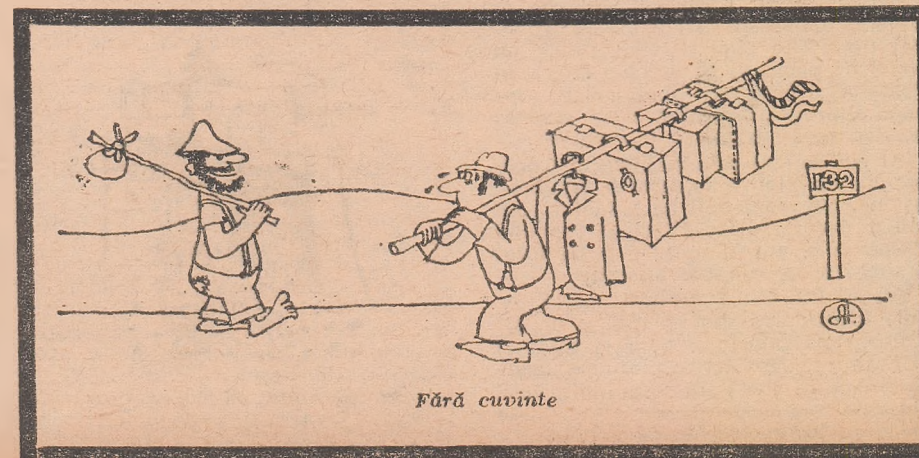

— Știm că sinteți ziaristi sovietici și ne bucurăm.

Iar celălalt, adresîndu-se lui Dick, a adăugat în englezește:

— Ne îndreptăm spre insula Chichiuala unde locuim noi. Are să vă primească d. Gonzales, căpetenia insulei.

Ne-am uitat nedumeriți unii la alții. Băstinașii vorbeau bine spaniola și chiar engleza. Atît ar mai fi lipsit ca d. Gonzales să ne salute în rusește. Pe țărm ne aștepta, într-adevăr, conducătorul insulei, un indian voinic de vreo

Fără cuvinte

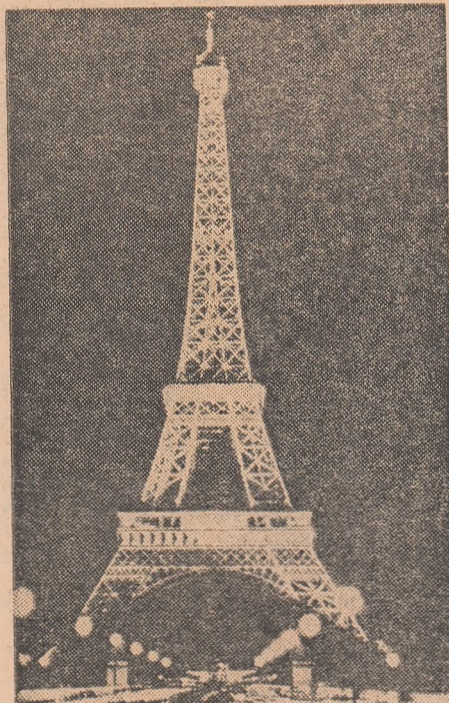
In plin elan, elevii unei școli sportive de călărie din R.S.S. Kirghiză

Foto A.P.N.

CEEA CE NU SE VEDE IN FOTOGRAFII

Locatarii Turnului Eiffel

Soarta Turnului Eiffel se află în mâinile a 63 de inși, în uniforme negre, caschete pe care se pot citi inițialele „TE” și pantaloni cu lampasuri argintii sau aurii, în funcție de atribuțiile purtătorilor lor. Sint supraveghetorii celebrului edificiu, care-și fac zilnic intrarea în incinta turnului fix

Singura parte a zilei cind turnul e pustiu

la ora zece și un sfert, nici un minut mai devreme, nici unul mai târziu.

În turn se pot afla, însă, concomitent 10 mii de oameni, pe care lifturile îi duc la diferite etaje unde-și capătă rația dorită de amintiri, fotografii, băuturi.

Nouăzeci la sută dintre vizitatorii turnului sint străini. Ținta celor mai multe vizite este vârful turnului, unde urcă circa 50 la sută dintre vizitatori. Dar etajul care aduce cele mai mari beneficii este etajul trei, unde se vind souvenir.

Turnul are totuși și niște locatari care nu pot fi depistați de la prima vedere ca atare. Costumul albastru, ochelarii, părul sur par a indica un turist tipic. Din cind în cind, însă, un astfel de personaj se apropie de vreun vizitator, îl bate ușor pe umăr și-i șoptește discret: „Inspector. N-ați vrea să scoateți ce-ați băgat în buzunar?”

Al doilea etaj este în întregime ocupat de un atelier fotografic. Amatorii pot nemuri momentul pe fundalul unui tablou decorativ sau direct pe fundalul Parisului și turnului, spre a da fotografiei un aer cit mai autentic.

Turnul Eiffel are, dealtfel, tot ce trebuie pentru a aminti și despre un alt moment obligatoriu al oricărei excursii în Franța: cunoașterea bucătăriei franceze. Are în speșă un restaurant, unul din cele mai elegante din Paris, unde seara au loc spectacole de varietate.

În afara personalului ocupat cu di-

versele aspecte ale turismului, turnul adăpostește, însă, și lumea izolată și inaccesibilă a funcționarilor O.R.T.F.-ului, Oficiul național de radio și televiziune, instalată la etajul al treilea. Două grupe de tehnicieni, de cîte doi inși fiecare, se schimbă pînă la încheierea transmisiunilor; cind sint evenimente foarte importante, alegeri de pildă, ei își petrec acolo toată noaptea.

Cind privește turnul de jos în sus vizitatorul vede mai totdeauna niște oameni cu căști, legați de scheletul de oțel prin centuri de siguranță. Sint muncitorii care asigură întreținerea carcasei. În momentul de față se lucrează la controlul minuțios al celor 12 arcuri metalice de bază ale turnului. Este o lucrare care reclamă doi ani și e repetată la fiecare 7 ani.

Turnul este păzit cu multă grijă. Jos stau mereu de veghe 12 poliști, care îndeplinesc simultan și rolul de ghizi-translatori: între orele 10 și 22 ei dau turiștilor tot felul de informații și explicații.

GASTRONOMICĂ

Meniurile lui Sancho Panza

Cine nu-l știe pe Sancho Panza, năvul și credinciosul scutier al nemuritorului cavaler Don Quijote de la Mancha. Probabil că puțin știu, însă, că Sancho era și un mîncău faimos, foarte pretențios cu piinea care-i însoțea bucatele, dar și cu apa cu care le stropia și care trebuia să fie foarte proaspătă. Dealtfel pretențiile lui îi caracterizau în general pe spaniolii vremii, iar această tradiție a mîncării bune s-a păstrat pînă astăzi în Spania. Pretutindeni, după obiceiul locului, sint produse fel de fel de pîini și pînișoare. Apoi diversele regiuni se întrec între ele prin puțuri cit mai a-

— Ai să vezi că într-o bună zi o să-ți placă și ție campingul!

dinci, din care apa este scoasă rece ca gheața. Dealtfel, apa bună a fost dintotdeauna atît de prețuită, încît sacagiilor li se cerea un cazier judiciar imaculat și o cauciune în aur. La sfîrșitul carierei lor sacagii puteau să-și revindă clientela, întocmai ca notarii.

Dar Sancho se mai înfrupta și cu un jambon uscat serrano — care e și acum o delicată — preparat din porc de tufiș din abruptele sierras sau din Estremadura și Asturia și stropit din beșug cu un vin ce putea fi comparat cu nectarul zeilor. Felurile de rezistență ale bucătăriei spaniole continuă să rămînă însă și acum oala împănată cu mirodenii, specialitate adusă cîndva de arabi, și sardelele, delicioasele sardele care se topec în gură.

Remarcabilă prin originalitatea ei, gastronomia spaniolă cunoaște nu mai puțin de 179 feluri de supă, 54 de sorturi de cîrnați, 105 rețete de ouă, 376 de pește, 401 de fripturi, 49 de brînză, 272 de deserturi, în total peste 1 600 de feluri! Această cifră, realmente impresionantă, se explică desigur prin împrejurarea că gastronomia spaniolă are mulți părinți: minerii, marinarii și neguțătorii greci, apoi cartaginezii și romanii, arabii, cruciații lui Richard Inimă de Leu cu felurile lor aduse de pe Pămîntul Sînt și încă mulți alții.

PÎNĂ LA URMĂ, TOTUȘI...

Piranha și-a găsit nașul

Se știe că una din cele mai crude viețuitoare de pe glob este un peștișor de 30 de centimetri lungime care trăiește în unele fluviu și lacuri din America de Sud. Într-adevăr, piranha atacă și ucide tot ce întîlnește în cale: pești, animale care vin să se adape, oameni, ba chiar și crocodili care, ca să se salveze, se răstoarnă cu labele în sus, spre a-și feri părțile moi ale trupului. Inzestrat cu fălci foarte puternice și cu dinți mari și extrem de ascuțiți (indienii îl foloseau, pentru a tăia beregata prizonierilor lor), el se năpustește fulgerător asupra victimei, smulgîndu-i fișii mari de carne din trup.

Localnicii au încercat prin nenumărate mijloace să extermină necruțătorul dușman, dar totul părea zadarnic. Unica soluție, dinamitarea, producea mari pagube în restul faunei.

Acum cîțiva ani, însă, grație unei întîmplări fericite, s-a descoperit că scoarța de timbo, împrăștiată de vînt pe suprafața unui lac, a provocat moartea peștilor piranha. Timbo este un copac a cărui coajă conține o substanță extrem de toxică — rotenona (C₂₃H₂₀O₆). Se crede că, venind în contact cu rotenona, piranha moare sufocat, întrucît substanța împiedică alimentarea globulelor roșii cu oxigen.

Analizat atent, procedeul a fost apoi perfecționat, stabilindu-se doza de praf de timbo necesară pentru nimicirea ceteilor de piranha, fără a distruge însă și echilibrul biologic al faunei acvatice.

MISTERELE NATURII

Broaștele transoceanice

Mica insulă Ascension din Atlantic, situată aproape de ecuator, la 1 400 de mile de țărmlul Americii de Sud și 1000 de mile de acela al Africii, ar trece total neobservată dacă o dată pe an n-ar deveni refugiu unui adevărat popor de broaște țestoase. Acestea se ivesc pe țărmlurile pustii ale insulei în aprilie, își depun ouăle și apoi pleacă. După două-trei luni părăsesc insula și „odraslele” lor.

De unde vin, însă, aceste broaște țestoase? Și unde pleacă? Și cum se orientează ele pe întinsurile oceanului, găsind cu o uluitoare precizie mica insulă Ascension?

Pentru a putea răspunde la aceste întrebări, un zoolog american a prins de picioarele a 200 de broaște inele metalice. După trei luni, primul exemplar cu inel aplicat pe insula Ascension a fost prins la 20 de mile de țărmlul brazilian. Curînd, în aceeași zonă

„Varia varia
ia varia varia v.
a varia varia varia v.
varia varia varia varia v.
aria varia varia varia var
a varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.
ia varia varia varia varia v.
varia varia varia varia varia v.

au mai fost identificate cîteva broaște marcate cu inele. Pe țărmlul african n-au fost observate broaște țestoase provenind din Ascension.

După părerea zoologului amintit, broaștele s-ar orienta în ocean cu ajutorul mirosului și gustului. Cind ple-

— Nici o grijă, n-o să ne rădăcim!

că din „casa părintească”, în memoria lor se imprimă un miros special și gustul apei care scaldă țărmlurile insulei Ascension.

IDEI CONTROVERSATE

Copacii de plastic — un eșec!

Printre nenumăratele atracții și curiozități din Disneyland se află și un splendid copac artificial, așa-numitul arbore-casă al lui Robinson Elvețianul. Coroana-i e alcătuită din 150 000 de frunze și flori confecționate de mină. Iar rădăcinile de oțel sint înfipte foarte adînc în sol, pînă la 10 m și mai mult.

Acest exemplar, pînă nu de mult unic, i-a sugerat lui M. H. Krieger, specialist în design pentru mediul înconjurător, ideea unei naturi false, create de om.

„Materialele sintetice pe care ni le pune la dispoziție tehnica modernă, afirmă Krieger, ne dau iluzia perfectă că sint adevărate. Am putea deci crea mediile pe care le dorim folosind fotografii, mulaje și chiar măsluiri. Căci trebuie să știm ce vrem. Naturalul este o noțiune relativă, condiționată de cultura noastră. De ce căutăm natura? Pentru ea însăși ori pentru simbolurile, amintirile care ne leagă de ea? Cea mai bună soluție nu este deci să o fabricăm singuri? Așadar, trăiască tehnologia care ne dăruiește un mediu fals mai autentic decît natura!”

Nu se știe cîți partizani i-a adus lui Krieger expunerea ideilor lui. Oricum, conform primelor rezultate, aplicarea lor în practică s-a soldat cu un eșec. Astfel, jucătorii de fotbal care au evoluat pe un teren acoperit de gazon artificial s-au plîns de proasta lui adeziune. Evident, la asemenea doleanțe, Krieger a răspuns că fotbalii trebuie să-și adapteze jocul la noul material. Dar nici locuitorii orașului Los Angeles nu s-au arătat încîntați de arborii de material plastic „plantați” pe bulevardul Jefferson, deși aceștia au avansat că pot „crește” în locuri în care cei adevărați ar pieri.

CASA PRIETENIEI ROMANO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR în perioada 20 iulie — 26 iulie 1973

- Vineri 20 iulie 1973, ora 19,30 : Ciclul I „Omul, legea și societatea”. Simpozion I „Apărarea și respectarea legalității — problemă majoră a conștiinței sociale”. Vor vorbi : prof. univ. dr. Ion Filipescu, decanul Facultății de drept, Ion Mărculescu, procuror, Dumitru Tabacu, ziarist. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.
- Sâmbătă 21 iulie, ora 19,30 : Ciclul I „Filmul și societatea contemporană”. În dezbatere I „Cea de a șaptea artă și conștiința socială”. Va vorbi dr. Ion Cantacuzino, șef de sector la Institutul de istoria artei. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.
- Luni 23 iulie, ora 19,30 : Ciclul I „Știința în dialog cu societatea”. În dezbatere I „Probleme interdisciplinare ale științei contemporane”. Va vorbi conf. dr. docent Victor Săhleanu. „Influența dezvoltării tehnologice asupra sistemului economic”. Va vorbi prof. univ. dr. ing. Gheorghe Rulea. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.
- Marți 24 iulie, ora 19,30 : Conferința : „Mari bibliotecii din U.R.S.S.” Va vorbi Angela Popescu-Brediceni, director al Bibliotecii centrale de stat. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.
- Miercuri 25 iulie, ora 19,30 : Rubrica I „Probleme de interes cetățesc”. În dezbatere I „Un program complex pentru protecția mediului înconjurător”. Va vorbi prof. dr. docent ing. Călin Adrian Vasilescu, membru al Comisiei pentru combaterea poluării mediului a Academiei R. S. România. „Ocroțirea naturii și dezvoltarea patrimoniului natural al țării”. Va vorbi George Nedelcu, doctor în științe biologice. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.
- Joi 26 iulie, ora 19,30 : Seară muzicală. „Muzica — univers al desăvârșirii umane”. Va vorbi Doru Popovici, compozitor. Urmează un recital de vioră susținut de Angela Gavrilă, membră a cvartetului „Academica”; în program lucrări de Bach, Dieterle și Kreisler. Un film artistic.

Poșta medicului

(Urmare din pag a 8-a)

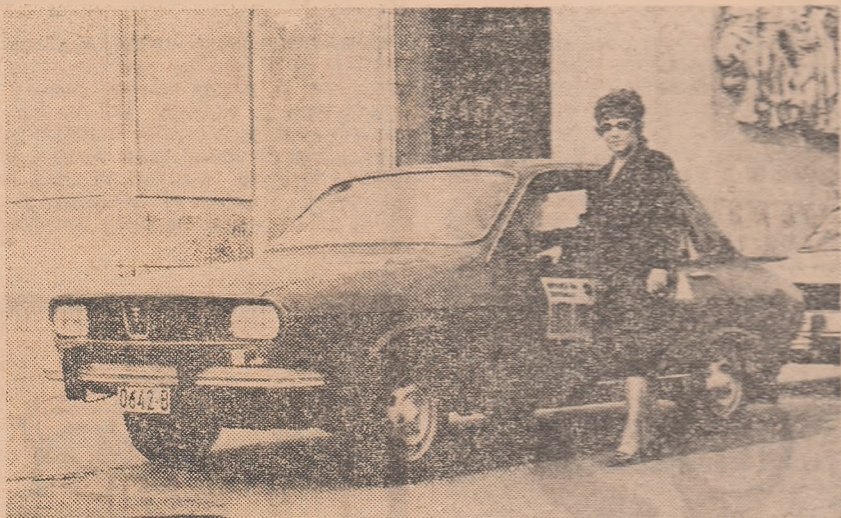
B.T. — Brașov : 1) Testiculele pot fi și ele sediu de tumori canceroase, mai ales la bărbații între 40 și 50 de ani. Cea mai mică suspiciune în acest sens impune de urgență examenul și tratamentul medical sau chirurgical de specialitate. 2) În ciștile, pe lângă antibioticele cu spectru larg (Eritromicină, Tetraciline), există unele preparate de sulfamide cu acțiune specială asupra infecțiilor urinare (Sulfametin,

Septin ori Gantrisin. 3) La considerațiile dv. psihomedicale nu putem, din păcate, răspunde mai pe larg. Celebrul scriitor american Saroyan a rezumat însă bine problema : „Prea multe mașini, prea mulți oameni, prea mult din tot se unește pentru a crea singurătatea și frustrarea”.

GALĂTEANU — Galați : 1) Nu e vorba de o trombeză, ci de o tromboflebită, ceea ce e — cum zice românii — „altă gică în altă țară”. 2) Tratamentul pe care l-ați urmat este bun, dar poate ar trebui să asociați și antibiotice. 3) Există și posibilitatea de recidivă, pentru că aveți probabil varice, dar luată în palpa, afecțiunea se vindecă întotdeauna.

LOZ ÎN PLIC

Un autoturism cu 6 lei

Neagoe Georgeta din București a câștigat la Loz în plic un autoturism Dacia 1300.

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI
DIN MĂTASE, BUMBAC,
LÎNĂ, ROCHII,
HAINE,
BLUZE

Respectați
modul de întrebuințare
indicat pe fiecare plic
„GALLUS”

● Consultați tabelele de culori „GALLUS” ●

**Asigurarea facultativă
a vinătorilor sportivi
pentru cazurile de răspundere
civilă și de accidente,
în legătură cu activitatea
de vânătoare**

Ca oricare activitate din lumea sporturilor — sau poate mai mult decât altele — vânătoarea sportivă constituie un fericit prilej de deconectare — de uitare a multiplelor preocupări și griji zilnice —, de relaxare, departe, în adincul pădurilor ori în largul câmpiilor și al lunilor. Dar, ca în orice împrejurare, întâmplări neplăcute pot interveni uneori și în timpul desfășurării vânătorii, ca și în legătură cu aceasta. Oricite măsuri de prevenire ar lua vinătorii sportivi, se pot produce totuși și accidente, unele cu urmări destul de grave.

Dintre faptele real petrecute numai într-o ultimă perioadă, pot fi menționate cazuri de accidente ce au avut ca urmare invalidități permanente, uneori deosebit de pronunțate, ca de exemplu : citiva vinători (din județele Prahova, Dolj, Suceava) au suferit accidente prin explozia armei la încărcare — invaliditatea permanentă la unul din aceste cazuri a ajuns la un grad de 80 la sută — ; un vânător din județul Caraș-Severin a fost atacat de un urs carnivor rânit la vânătoare, iar alți vinători (Alba, Brașov, Cluj) urmărind vânatul au alunecat în prăpastie. Dar, s-au întâmplat chiar și cazuri mai tragice, în care, în urma accidentelor survenite, au avut loc decese ale unor vinători sportivi; așa, spre pildă, în județul Brașov, un vânător a decedat fiind împușcat prin împredentă de către un alt vânător în timpul pînsei unui vînat ; un deces a avut loc (în județul Iași) datorită unor arsuri grave (aprinderea pulberii în timpul încărcării cartușelor) ; în județul Sibiu unui vânător, care a alunecat, sub povara vînatului, pe un povârnis de prăpastie, i-a intrat în inimă cușitul de vînatore, aflat în buzunarul canadiei și multe altele.

În contextul acestor situații, luarea unor măsuri colective, suplimentare, de prevedere și de sprijin al victimelor unor asemenea întâmplări inevitabile s-a impus ca o necesitate obiectivă. Ținînd seama și de unele propuneri prezentate chiar de unii vînători sportivi, care s-au convins, din proprie experiență, de imperativul unor astfel de măsuri, Asociația Generală a Vinătorilor și Pescarilor Sportivi și Administrația Asigurărilor de Stat au studiat în comun posibilitatea satisfacerii acestui deziderat pe calea asigurării. S-a ajuns astfel, pe baza unei consultări largite a reprezentanților asociațiilor județene și apoi a hotărîrii luate în organul de conducere al Asociației Generale a Vinătorilor și Pescarilor Sportivi, la introducerea asigurării facultative a vinătorilor sportivi pentru cazurile de răspundere civilă și de accidente în legătură cu activitatea de vînatore. De la început, aceasta a fost realizată ca o asigurare de grup, cuprinzînd, în temeiul convenției de asigurare încheiate, pe plan central, între A.G.V.P.S. și ADAS — Centrala, pe toți vînătorii sportivi cu domiciliul în R. S. România, membri ai A.G.V.P.S., care posedă permise de vînatore. Avînd la bază această convenție, administrarea asigurării este foarte simplă : nu se mai întocmesc contracte individuale de asigurare (a putut fi eliminată întocmirea a peste 40 000 de astfel de documente) ; dovada asigurării se face cu permisul de vînatore vizat pe fiecare an în curs ; asigurarea acționează automat de la ora 24 a zilei în care s-a eliberat permisul de vînatore și continuă neîntrerupt tot timpul cît permisul are valabilitate legală ; plata primei de asigurare se efectuează de vînătorul asigurat, pe bază de simplă chitanță, direct unității A.G.V.P.S. ; decontarea primelor către ADAS se face —

folosind o modalitate de determinare foarte simplificată — de două ori pe an. Datorită și acestor multiple ușurințe aduse în administrarea asigurării, prima ce se plătește de fiecare vînător sportiv este de numai 10 lei anual.

Concepută ca o asigurare specifică, destinată exclusiv vînătorilor sportivi membri ai Asociației Vinătorilor și Pescarilor Sportivi, această formă de asigurare are un conținut adecvat, intrînd — într-o factură adaptată — două feluri de asigurări pe care ADAS, în mod obișnuit, le practică separat : asigurarea de răspundere civilă și de accidente. Totodată, însăși reglementarea asigurării a căpătat un cadru aparte, concretizată fiind în „Condițiile speciale privind asigurarea facultativă a vînătorilor sportivi pentru cazurile de răspundere civilă și de accidente în legătură cu activitatea de vînatore”.

Așa cum prevăd aceste condiții speciale de asigurare, în cadrul asigurării de răspundere civilă Administrația Asigurărilor de Stat acordă despăgubiri — în limita unei sume asigurate de 5 000 de lei pentru fiecare persoană accidentată — pentru sumele pe care vînătorul sportiv asigurat este obligat să le plătească, ca desdăunare și cheltuieli de judecată, terțelor persoane păgubite ca urmare a vătămării corporale sau decesului, pricinuite cu arma de vînatore. Totodată, ADAS acoperă și cheltuielile de judecată făcute de vînătorul sportiv asigurat, în procesul civil, chiar dacă nu a fost obligat la plata de daune.

Despăgubirile ce se acordă de ADAS se stabilesc pe baza înțelegerii dintre părți, cu acordul ADAS, sau prin hotărîre judecătorească.

Cazurile în care nu se plătesc despăgubiri de către ADAS sînt restrinse : dacă dauna a fost provocată cu intenție de asigurat, pentru amenzi sau cheltuieli penale la care ar fi condamnat asiguratul.

În cadrul asigurării pentru cazurile de accidente ale vînătorilor sportivi întimplente în legătură cu activitatea de vînatore este cuprinsă o gamă variată de accidente — evenimente subite, provenite din afară și fără voința asiguratului — ce pot surveni (în acest cadru specific), ca de exemplu : rănirea sau autorănirea cu arma de vînatore ; explozia armei, a cartușelor sau pulberii ; atacul animalelor sălbatice ; căderea în prăpastie ; avalanșe ; surpări de teren ; înec ; atac din partea braconierilor etc., precum și accidentele întimplente ca urmare a circulației mijloacelor de transport în timpul deplasării la sau de la locul de vînatore.

Pentru fiecare vînător sportiv care a suferit un accident cuprins în asigurare, dacă a rămas cu o invaliditate permanentă totală, ADAS plătește 10 000 de lei, iar pentru invaliditatea permanentă parțială o parte din această sumă, corespunzătoare gradului de invaliditate. Pentru cazul de deces se plătește suma de 5 000 de lei. Suma asigurată pentru cazul de deces — consecință a unui accident asigurat — se plătește independent de eventuala sumă plătită anterior — în cazul aceluiași vînător asigurat — pentru invaliditate permanentă.

Toate drepturile cuvenite din această formă de asigurare se plătesc de ADAS independent de alte sume asigurate pe care le acordă — în cazul aceluiași vînător asigurat — în baza oricăror alte asigurări.

M. Trandafirescu
din Administrația
Asigurărilor de Stat—
Centrale

Tradiția, dragostea mea

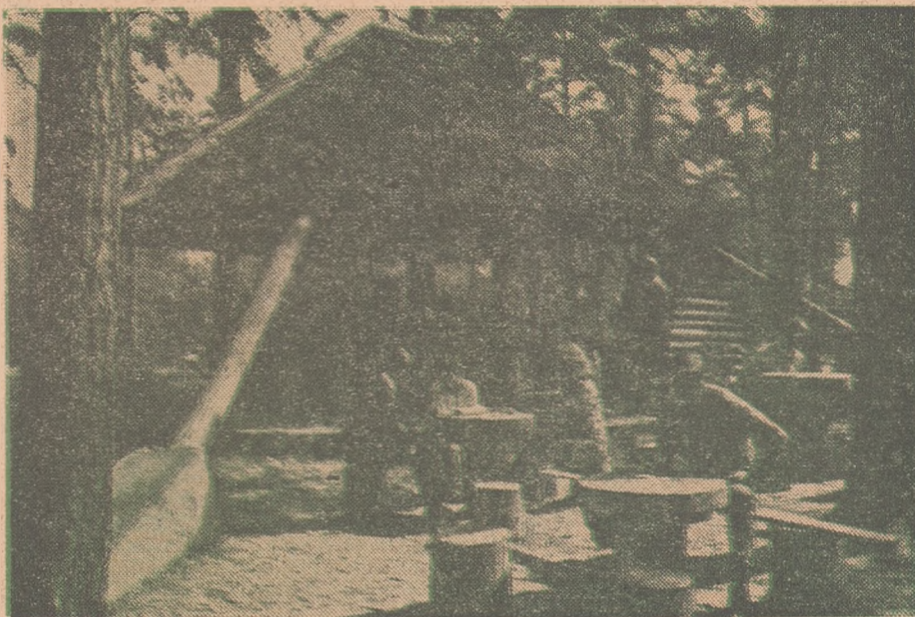
Nu sînt un admirator al capitalului privat. Doamne ferește! Ba chiar aș putea spune că sînt un dușman de moarte al oricărui monopoluri, concurențe și trusturi. Totuși, cînd mă duc să fac tîrguiești la cele mai cunoscute magazine alimentare din Moscova și Leningrad, spun, ca mulți moscoviți și leningrădeni, că mă duc „la Eliseev”. Bineînțeles că nu din pietate față de proprietarul lor de odinioară. Ci pur și simplu de dragul tradiției.

Este un sentiment foarte agreabil. El include căldura sollicitudinii prietenești și siguranța statorniciei. Te simți cuprins într-un sistem cu totul special de relații și sentimente, solemn și familiar totodată. Simți că reacția ta sufletească este în consonanță cu a celorlalți — vecini, colegi, concetățeni. De altfel natura însăși ne învață cu tradiția, prin succedarea regulată a anotimpurilor. Ce ne-am fi făcut fără această ordine bine stabilită? Vă puteți imagina într-un an toamna venind după iarnă, iar în anul următor primăvara succedînd toamnei?

Tradițiile sînt de tot felul. N-am să mă refer aici la cele mari, care vin prin vremi, legîndu-ne de cei ce au fost și cei ce vor veni, ci la acelea de viață cotidiană. Cînd, la o dată fixă și într-un loc fix, se întîlnesc foști camarazi de

Dealtfel transformările rapide la care asistăm — apariția de noi cartiere, drumuri, orașe — se constituie și ele într-o tradiție admirabilă. Se cere doar să fim foarte atenți și obiectivi cu ceea ce nu trebuie să sufere neapărat schimbări, ca să nu se facă schimbări de dragul schimbărilor.

În colțul străzii mele era o brutărie de unde ne aprovizionam cu piinea cea de toate zilele. Vinzătorul ne cunoștea, noi, cumpărătorii, ne cunoșteam, la rîndul nostru, tot întîlnindu-ne ani în șir. Într-o bună zi am găsit brutăria închisă. Au apărut zidari, schele, anunțul „Renovare” prins pe ușă, iar cînd totul a fost gata, am constatat cu stupeoare că în locul brutăriei s-a deschis un magazin de bijuterii, deși cel existent satisfăcea pe deplin nevoile moderate de cercei și coliere ale cartierului. Poate să pară un fleac. Totuși, acest fleac a sărăcit senzația de confort cotidian. Da, da, mutarea magazinelor, schimbarea unor nume vechi, intrate adînc în conștiința publică, de străzi, restaurante etc. ne lipsesc de ceva familiar, „al nostru”. Agitația schimbărilor inutile poate să slăbească mecanismul simplu al modului de viață. Or, acest mecanism, acest tipic zilnic trebuie să funcționeze perfect pentru ca să nu ne mai gîndim la el și, liberi de

Restaurantele în stil rustic — o tradiție prețuită de orașeni

arme cu capul încărunțit și pieptul plin de decorații, avem de-a face cu o tradiție patetică. Cînd, la 5 ani, un copil este dus la teatru să vadă „Pasărea albastră”, așa cum au fost duși tatăl și bunicul lui, avem de-a face cu o tradiție culturală de familie. Cînd foști colegi de liceu sau de facultate se întîlnesc la aniversări „rotunde”, avem de-a face cu o tradiție emoționantă. Cînd, de 1 aprilie, trimitem celui mai bun prieten o telegramă din insula Borneo, pentru ca după cinci minute să sunăm la ușa lui, avem de-a face cu o tradiție veselă. Dar fiecare din ele ne face viața mai plăcută și ne încălzește inima.

„imediat”, să ne putem gîndi la lucruri mai importante. Ne economisim astfel forțele — și fizice și sufletești.

Imi place să trec, la Moscova, pe lângă statuia lui Pușkin, fiindcă întotdeauna găsesc flori pe soclu. Așa a fost ieri, alaltăieri, acum treizeci de ani. Pot să plec liniștit peste mări și țări. Cînd mă întorc, știu că la picioarele lui Pușkin am să găsesc flori. Somp-tuoase, de seră, sau modeste, de cîmp. Știu că și în alte țări se întîmplă la fel, că și alte popoare aduc poeziilor lor, oamenilor de seamă acest prinos de recunoștință.

Iată ce înseamnă tradiție. Acea tradiție care încălzește sufletul și umezește ochii.

An. Makarov

SPORT

Campioni... pe hirtie

Cu un an înainte de campionatul mondial de fotbal (care va avea loc în 1974 în R.F.G.), Agenția de presă S.I.D. din Düsseldorf a invitat instituții similare și publicații de sport din câteva țări să desemneze echipele care vor ocupa primele trei locuri la viitorul turneu, acordînd presupusei medaliate cu aur trei puncte, celei cu argint — două, celei cu bronz — trei.

Iată cum au fost atribuite voturile:

A.N.I. (Portugalia): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Bulgaria.
A.P.A. (Austria): 1. Brazilia 2. R.F.G. 3. Italia.
A.N.P. (Olanda): 1. R.F.G. 2. Olanda 3. Brazilia.
S.I. — Zürich (Elveția): 1. Brazilia 2. Anglia 3. R.F.G.

Franz Beckenbauer, căpitanul echipei „campionă”

A.F.P. (Franța): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Anglia.
E.F.E. (Spania): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Anglia.
Reuter (Anglia): 1. R.F.G. 2. Argentina 3. Iugoslavia.
Ritzau (Danemarca): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Italia.
M.T.I. (Ungaria): 1. R.F.G. 2. Anglia 3. Brazilia.
Taniug (Iugoslavia): 1. Anglia 2. R.F.G. 3. Iugoslavia.
S.I.D. (R.F.G.): 1. R.F.G. 2. Italia 3. Brazilia.
„Gazetta dello sport” (Italia): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Italia.
„Sportul” (România): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Olanda.
„Przeład sportowy” (Polonia): 1. R.F.G. 2. Brazilia 3. Olanda.

Locul I și titlul de campioană mondială a fost „cucerit” de reprezentativa R.F.G. Medalia de argint a revenit brazilienilor, iar cea de bronz — fotbalistilor englezi.

În continuare clasamentul se prezintă astfel: 4. Italia 5. Olanda 6—7. Iugoslavia, Argentina 8. Bulgaria.

Aceștia sînt campioni de pe hirtie. Ca să-i cunoaștem pe cei de pe gazon, să mai avem răbdare un an.

V. Șeveriev

INTREBARI ȘI RASPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea dvs., mai ales dacă ea este de interes general.

Variate

I. Ce deosebire este între laponi și eschimoși?
Costache Pîntilie
Malca — Tecuci

R. Laponia este denumirea generică a zonei din nordul Peninsulei Scandinave și vestul peninsulei Kola — așadar pe teritoriile Norvegiei, Suediei, Finlandei și U.R.S.S. — situate în cea mai mare parte dincolo de cercul polar. Locuitorii acestei regiuni se numesc laponi (saami) și constituie populația indigenă. Eschimoșii sînt cea mai nordică populație din lume. Denumirea de eschimoși vine de la cuvîntul eschimantisc, adică „mîncători de carne crudă”, din limba tribului indian algonkin din America de Nord. Ei trăiesc în Groenlanda, în regiunile arctice nord-americane și în Siberia răsăriteană (Peninsula Ciukotka și insula Vranghel).

I. Aș dori să aflu originea cuvintelor

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog a
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

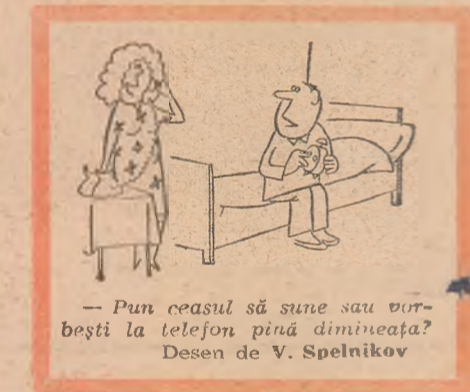
„poliandrie”, „poligamie” și care este semnificația lor.

Gheorghe Petri
Năsăud

R. Poliandria vine de la gr. polys = mult și aner, andros = bărbat și exprimă o formă de căsătorie a cărei obiect este căsătoria pe grupe, în care femeia avea dreptul să se căsătorească în același timp cu mai mulți bărbați. Poligamia vine de la gr. polys și gamos = căsătorie și denumește o formă de căsătorie care a apărut odată cu sclavia patriarhală și în cadrul căreia bărbatul se putea căsători în același timp cu mai multe femei. În unele state islamice poligamia mai este practică și astăzi.

I. Cine a fost Cilibi Moisi și ce se știe despre el?
Alexandru Marinov
Brașov

R. Cilibi Moisi (1815—1869) s-a născut la Focșani și a fost de meserie vinzător ambulant. A rămas celebru pentru înțelepciunea și vorbele lui de duh. A compus oral nenumărate maxime pito-rești, pline de umor, care au fost adunate și tipărite postum, în anul 1883, sub titlul „Practica și apropourile lui Cilibi Moisi vestit în Țara Românească”.

— Pun ceasul să sune sau vorbești la telefon pînă dimineața?
Desen de V. Spelnikov

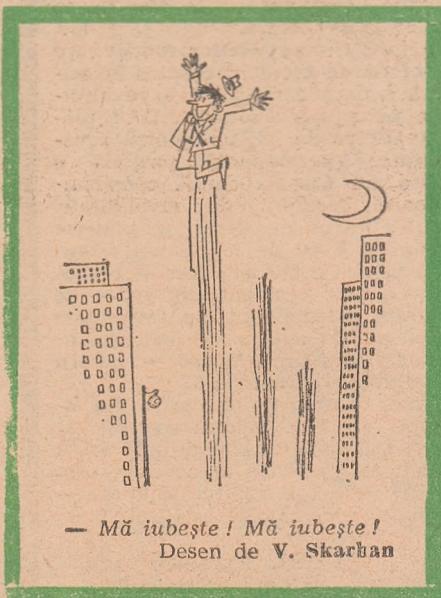
CORESPONDENȚA SENTIMENTALĂ

Cititorii între ei

„Mă numesc Antonesei Stanica Steia, locuiesc în satul Călinești nr. 62, comuna Bucecea, jud. Botoșani, sînt măriată și doresc să corespondez cu tineri și tinere din întreaga țară, pe diverse teme”.

„La rubrica „Correspondență sentimentală” avem dreptul să scriem și noi căsătorii? Dacă da, atunci aș dori un schimb de păreri cu cei căsătoriți și necăsătoriți. Consider că ar fi reciproc. Doresc să menționez că mă impac foarte bine cu soția mea, am și doi copii, dar poate aș putea primi și da și niște sfaturi celor interesați. V. Tîcu, căsuța poștală nr. 63, Oficiul nr. 3, Piatra Neamț”.

„Mă numesc Vlahopol Mihail, am 29 de ani și doresc să corespondez pe diferite teme (literatură, film, sport, ș.a.m.d.) cu tineri și tinere. Vlahopol Mihail, str. Episcop Radu nr. 52, sector 2, București”.

— Mă iubeste! Mă iubeste!
Desen de V. Skarhan